

การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทยกรณีศึกษา : ประเพณี
งานแต่งงาน

Conservation and publicizing of Thai flowers art :
Wedding case study

ผู้วิจัย

อาจารย์ปิยะธิดา

อาจารย์สุกัญญา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ณิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิตย์

นายอารยะ

อาจารย์อนุสรณ์

สีหะวัฒน์กุล

จันทกุล

โอวจรียาพิทักษ์

แก้ววงษ์ศิริ

ไทยเที่ยง

ใจทน

งานวิจัยงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย	การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน	
คณะผู้วิจัย	อาจารย์ปิยะธิดา	สีหะวัฒนกุล
	อาจารย์สุกัญญา	จันทกุล
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ณิ	โอวจริยาพิทักษ์
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิตย์	แก้ววงษ์ศิริ
	นายอารยะ	ไทยเที่ยง
	อาจารย์อนุสรณ์	ใจทน
	คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	
	ปีงบประมาณ ๒๕๕๘	

โครงการวิจัย การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทยกรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษารวบรวมรูปแบบงานศิลปดอกไม้แบบไทยที่ใช้ในประเพณีแต่งงาน ๒) เพื่อผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปงานดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน ๓) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการผลิต สื่อการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทยกรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน และเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน จำนวน ๕๐ คน

ผลการศึกษาพบว่า

กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๒ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื้อหาน่าสนใจชัดเจนเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๓๐ ขั้นตอนการทำเข้าใจง่ายสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๒ เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ และการเรียบเรียงขั้นตอนในการนำเสนอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๘ เป็นสื่อแนะนำการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๖ ลำดับภาพได้ต่อเนื่อง และความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๘ ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๒ ความเหมาะสมของการใช้เทคนิคพิเศษในการนำเสนอ และความเร็วในการนำเสนอภาพและคำบรรยาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๖ ความเหมาะสมของเสียงดนตรีประกอบภาพที่นำเสนอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๘ ความชัดเจนของภาพขณะเคลื่อนไหว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๒ รูปแบบของตัวอักษรมีความสวยงามอ่านง่ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๐ ขนาดของภาพมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๐

Research's name Conservation and publicizing of Thai flowers art : Wedding case study

Researchers Piyathida Srihawattanakul

Sukunya Chantakul

Darunee Owajariyapitak

Manit Kaewwongsiri

Araya Thaitiang

Anusorn Jaiton

Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of
Technology Phra Nakhon, the Fiscal Year 2015

ABSTRACT

The purpose of the study is as follows : 1) to collect and study Thai floral art in wedding ceremony 2) to produce the digital media namely Thai floral art in wedding ceremony 3) to survey the satisfaction of the target group towards the media. The data is collected and analyzed from 50 persons of the target group.

And the results on the media satisfaction as a whole are highly rated (4.02) when considering each category the satisfaction is highly rated from highest level to lowest level as follows : interesting contents 4.30, comfortable steps to do themselves 4.22, well sequences 4.18, revealing conservative media 4.16, pict continuity and presentation duration 4.08, special technics, pictures speed motion and narration 3.96, sound effects on the media 3.88, clearly motion picture 3.82, legible letter design 3.80 and suitable picture size 3.70

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัย การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลป์ดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากการสนับสนุนงบประมาณจากคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้อุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงบุคลากร การดำเนินการมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณคณบดีคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาภัทร์ กรีอาริโย และคณะกรรมการบริหาร คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ที่สนับสนุนโครงการวิจัย และเอื้อเฟื้อสถานที่ รวมถึงนักศึกษาที่ตั้งใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์วีรวรรณ จันทะทรัพย์, อาจารย์สุชีรา ผ่องใส, อาจารย์จักรพรรณ รูปงาม, อาจารย์รัฐสิทธิ์ วังทะพันธ์, และนางสาวกนกกาญจน์ แดงเหล็ก ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์

ขอขอบคุณใจ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ รายวิชาการประยุกต์งานดอกไม้ ในการผลิตชุดพานขันหมาก โดยนักศึกษาปริญญาตรีปีที่ ๔ (ปบค.๕๕)

คณะผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	จ
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ซ
บทที่ ๑ บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	๒
ขอบเขตของโครงการวิจัย	๒
กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓
คำสำคัญ	๓
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความรู้เกี่ยวกับประเพณีไทยในการแต่งงาน	๔
ความรู้เกี่ยวกับเว็บบล็อก	๑๓
ความรู้เกี่ยวกับคางความพึงพอใจ	๑๕
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๗
บทที่ ๓ วิธีการดำเนินการ	
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	๑๙
วิธีการดำเนินการ	๑๙
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๘
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๙
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	๒๙
ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	๓๒
บทที่ ๕ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผล	๓๔
อภิปรายผล	๓๕
ข้อเสนอแนะ	๓๕
บรรณานุกรม	๓๖
ภาคผนวก	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ ๓.๑ แสดงชุดพานชั้นหมาก	๒๐
ภาพที่ ๓.๒ แสดงค้อม้า	๒๐
ภาพที่ ๓.๓ แสดงเย็บแบบกลีบบัว	๒๑
ภาพที่ ๓.๔ แสดงดอกข่า	๒๑
ภาพที่ ๓.๕ แสดงตาข่าย	๒๑
ภาพที่ ๓.๖ แสดงอุบะ	๒๑
ภาพที่ ๓.๗ แสดงกระทง	๒๒
ภาพที่ ๓.๘ แสดงกระทงตักแต่งกลีบบัว	๒๒
ภาพที่ ๓.๙ แสดงพานชั้นหมาก	๒๒
ภาพที่ ๓.๑๐ แสดงของมงคลใส่พานชั้นหมาก	๒๓
ภาพที่ ๓.๑๑ แสดงพานสินสอด	๒๓
ภาพที่ ๓.๑๒ แสดงส่วนประกอบของพานสินสอด	๒๔
ภาพที่ ๓.๑๓ แสดงกรวยครอบพานชั้นหมากและพานสินสอด	๒๔
ภาพที่ ๓.๑๔ แสดงรูปเทียนแพ	๒๔
ภาพที่ ๓.๑๕ แสดงกระทงดอกไม้	๒๕
ภาพที่ ๓.๑๖ แสดงตาข่ายและมาลัยแบน	๒๕
ภาพที่ ๓.๑๗ แสดงพานแหวน	๒๕
ภาพที่ ๓.๑๘ แสดงส่วนประกอบของพานแหวน	๒๖
ภาพที่ ๓.๑๙ แสดงพานเชิญชั้นหมาก	๒๖
ภาพที่ ๓.๒๐ แสดงเครื่องมงคลในพานเชิญชั้นหมาก	๒๖
ภาพที่ ๓.๒๑ แสดงการจัดวางพานเชิญชั้นหมาก	๒๗
ภาพที่ ๓.๒๒ แสดงชุดพานชั้นหมาก	๒๗
ภาพที่ ๓.๒๒ แสดงสื่ออิเล็กทรอนิกส์	๒๗

เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย
กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ ๓.๑ แสดงวัสดุ-อุปกรณ์ในการผลิตชุดพานชั้นหมาก	๑๙
ตารางที่ ๔.๑ แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ	๓๐
ตารางที่ ๔.๒ ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทยกรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน	๓๐
ตารางที่ ๔.๓ แสดงความถี่ และค่าร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป	๓๒
ตารางที่ ๔.๔ ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทยกรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน	๓๓

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ ๓.๑ แสดงวิธีการดำเนินการ เรื่องการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย
กรณีศึกษา :ประเพณีงานแต่งงาน

๑๘

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความสำคัญและที่มาของปัญหา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นสถาบันการศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพชั้นสูงที่เน้นการปฏิบัติ ทำการสอน ทำการวิจัย ผลิตครูวิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยให้ผู้สำเร็จอาชีวศึกษามีโอกาสในการศึกษาต่อด้านวิชาชีพเฉพาะทางในระดับปริญญาเป็นหลัก (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, ๒๕๕๖) และนโยบายการบริหารจัดการคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เน้นการเป็นผู้นำด้านการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงสืบสานศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการบูรณาการและผสมผสานศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทย บนพื้นฐานการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของความเป็นไทยตลอดจนเสริมสร้างเอกลักษณ์และวัฒนธรรมที่ดีของคณะให้เป็นที่ประจักษ์แก่สังคม (คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, ๒๕๕๖)

ความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ทำให้หลายประเทศเตรียม การเสริมศักยภาพของประชาชนทั้งในด้านทักษะความรู้ ทักษะคิด ค่านิยม โดยการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านทางสารสนเทศทั้งนี้เพื่อเป็นปัจจัยสำหรับการแข่งขันทางเศรษฐกิจและดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของประเทศยุคโลกาภิวัตน์ ในศตวรรษที่ ๒๑ ยูเนสโกได้กำหนดภาระด้านการศึกษาว่าจะต้องประกอบด้วย ๔ เสาหลักเป็นรากฐาน ได้แก่ การเรียนรู้ที่จะ “รู้” และการเรียนรู้ที่จะ “ทำ” การเรียนรู้เพื่อจะ “อยู่ด้วยกัน” การเรียนรู้เพื่อจะ “เปลี่ยนตัวเอง” และการเรียนรู้เพื่อจะ “เปลี่ยนสังคม” การศึกษาจะต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด เพราะสิ่งนี้จะ เป็นเครื่องมือสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมการศึกษาที่มีการพัฒนาตนเองและยกระดับการศึกษาให้ก้าวหน้าขึ้นไป (คณะกรรมการนิทานานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ , ๒๕๔๐, “การเรียนรู้: ชุมทรัพย์ในตัวตน” รายงานเสนอต่อยูเนสโก)

ในศตวรรษที่ ๒๑ มีการนำสื่อและเทคโนโลยี มาช่วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการเรียนรู้ที่ไม่น่าเบื่อเพราะการนำสื่อและเทคโนโลยีประเภทอินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยการถ่ายทอดความรู้ การศึกษาได้พัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้คิด ได้ลงมือปฏิบัติเป็นการเรียนรู้อย่างถาวร และเป็นการเรียนรู้ที่ไม่มีรูปแบบตายตัว เปิดกว้างให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติหลากหลาย ทำให้เกิดการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ทันต่อการพัฒนาเทคโนโลยีปัจจุบันซึ่งสื่อ Social media ประเภทบล็อก Blog สามารถตอบสนองความต้องการ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษนี้ และยังเป็นส่งเสริมให้ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้ที่จะ “รู้” และการเรียนรู้ที่จะ “ทำ” การเรียนรู้เพื่อจะ “อยู่ด้วยกัน” การเรียนรู้เพื่อจะ “เปลี่ยนตัวเอง” และการเรียนรู้เพื่อจะ “เปลี่ยนสังคม” โดยผ่านความคิดความสามารถในการสร้างสรรค์ ผ่าน Blog โดยที่บุคคลอื่น ๆ มีโอกาสเข้ามาแสดงความคิดเห็น เป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

เว็บล็อก (Weblog) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า บล็อก blog คือเครื่องมือสื่อสารรูปแบบใหม่ชนิดหนึ่งที่มีความนิยมอย่างแพร่หลายบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต Blog เป็นการบันทึกบทความของตนเอง (Personal Journal) ลงบนเว็บไซต์ โดยเนื้อหาสามารถครอบคลุมได้ทุกอย่าง สิ่งที่ทำให้บล็อกได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว คือ การทำเว็บบล็อกเป็นวิธีที่ง่ายสำหรับการสร้างเว็บไซต์ส่วนตัว โดยผู้เขียนไม่จำเป็นต้องมีความรู้ในการเขียนเว็บไซต์เว็บบล็อก

เป็นวิธีที่ง่ายสำหรับการสร้างเว็บไซต์ส่วนตัว โดยผู้เขียนไม่จำเป็นต้องมีความรู้ในการเขียนเว็บไซต์เว็บบล็อกเป็นเสมือนเครื่องมือในการนำพาข่าวสาร ความรู้ ความคิด ความรู้สึก เรื่องเล่า เรื่องราว มาแลกเปลี่ยนทัศนะ และความคิดที่ต้องการสื่อสารผ่านเว็บบล็อก โดยมีการเชิญชวนให้ผู้ที่เข้ามาอ่านแสดงความเห็นด้วย

Blog มีศักยภาพในการเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนการสอน การจัดการความรู้และสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ได้เนื่องจาก Blog สามารถสร้างได้ง่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันได้มีการจัดสร้างเว็บไซต์เพื่อรองรับการสร้าง Blog สำหรับการนำเสนอบันทึกเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของคณาจารย์ หรือ <http://learners.in.th> สำหรับส่งเสริมการเรียนการสอนและ <http://researcher.in.th> สำหรับเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักวิจัย โดยทั้ง ๓ เว็บไซต์สนับสนุนโดยสถาบันสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (ส.ส.ค.) นอกจากนี้การนำ Blog มาประยุกต์ใช้กับการเขียนจึงถือเป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้สอดคล้องกับการเรียนได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพตามที่พระราชบัญญัติแห่งชาติปีพุทธศักราช ๒๕๔๒ ในมาตรา ๖๔ และมาตรา ๖

งานดอกไม้สดมีความสำคัญอย่างยิ่งในวิถีการดำเนินชีวิตของสังคมไทย เพราะไม่ใช่เพียงความสวยงามตระการตาเท่านั้น หากยังสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองเรื่องวัฒนธรรมอันดีงาม และความเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและชาวโลกต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด

พิธีการแต่งงานตามธรรมเนียมไทย เกิดขึ้นหลังจากที่ฝ่ายชายและหญิงเกิดความรักใคร่ชอบพอกันในเวลาอันสมควร เมื่อทั้งสองฝ่ายตกลงปลงใจที่จะใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน ฝ่ายชายจะบอกกับพ่อแม่ ให้ทราบเพื่อให้จัดการผู้ใหญ่มาทาบทามสู่ขอฝ่ายหญิงจากพ่อแม่ของฝ่ายหญิง ในสมัยนี้พิธีการแต่งงาน ได้ถูกตัดทอนย่อลงมาก เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน สิ่งที่สิ้นเปลืองก็ตัดออกไป แต่ยังคงรักษาพิธีการแต่งงานตามธรรมเนียมไทยสืบต่อกันมา

จากประโยชน์ของเว็บบล็อกข้างต้นผู้วิจัยจึงได้นำมาประยุกต์ใช้ในการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์เผยแพร่ความรู้เรื่องงานพิธีมงคลสมรสแบบไทย-พิธีสู่ขอและพิธีหมั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และอ้างอิงไว้ซึ่งวัฒนธรรมและประเพณีแบบไทย

๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษารวบรวมรูปแบบงานศิลป์ดอกไม้แบบไทยที่ใช้ในประเพณีแต่งงาน

๑.๒.๒ เพื่อผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลป์งานดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อ สื่ออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลป์ดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

๑.๓ ขอบเขตของโครงการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีขอบเขตการศึกษาวิจัย ดังนี้

๑.๓.๑ ศึกษาพิธีงานแต่งงาน ที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้แบบไทย ได้แก่ พิธีสู่ขอ และพิธีหมั้น

๑.๓.๒ ศึกษารูปแบบขั้นตอนการประดิษฐ์ชุดพานขันหมากที่ใช้ในพิธีงานแต่งงานผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลป์ดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน และสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๕๐ คน

นักวิชาการ	๕ คน
ผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับพิธีแต่งงาน	๑๐ คน
บุคคลทั่วไป	๓๕ คน

๑.๔ กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษารูปแบบชุดพานขันหมากที่ใช้ในพิธีงานแต่งงาน - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน 	<p>ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน</p>

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทุกคนสามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้ และเป็นสื่อที่ถูกต้องตามหลักประเพณีไทยอย่างแท้จริง

๑.๕.๒ สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ที่ประกอบธุรกิจด้านการจัดพิธีงานแต่งงานและบุคคลทั่วไปที่กำลังสนใจพิธีแต่งงานได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

๑.๕.๓ ส่งเสริมเอกลักษณ์ของไทยให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

๑.๕.๔ เป็นการสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีของไทยให้คงอยู่และไม่ผิดรูปแบบไปตามสมัยนิยม

๑.๖ คำสำคัญ

- การอนุรักษ์และเผยแพร่
- ศิลปดอกไม้แบบไทย
- ประเพณีงานแต่งงาน

บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน ผู้วิจัย
ได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งหัวข้อต่อไปนี้

- ๒.๑ ความรู้เกี่ยวกับประเพณีไทยในงานแต่งงาน
- ๒.๒ ความรู้เกี่ยวกับเว็บบล็อก
- ๒.๓ ความรู้เกี่ยวกับความพึงพอใจ
- ๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ความรู้เกี่ยวกับประเพณีไทยในงานแต่งงาน

๒.๑.๑ ความหมายของการแต่งงาน

การแต่งงาน หมายถึง การที่ชาย-หญิง มีความรักใคร่ต่อกันจนสุขงอม และพร้อมที่จะดำเนินชีวิต
ร่วมกัน เป็นครอบครัวอย่างสามีภรรยา

การแต่งงาน หมายถึง ถือเป็นการเริ่มต้น แห่งชีวิตครอบครัว หรือชีวิตคู่ ตาม ประเพณีไทย
เมื่อได้บวชเรียน ซึ่งเรียกว่า เป็นคน “สุข” หรือ ผ่านการศึกษาอบรม มาดีแล้ว ผู้ใหญ่ก็จะเสาะแสวงหา คู่ครอง
มาให้ร่วมชีวิตเพื่อช่วยสร้างฐานะ และครอบครัวให้อบอุ่น สืบวงศ์ตระกูลต่อไปในภายภาคหน้า

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ กล่าวถึง ความหมาย “แต่งงานคือ ทำพิธี
เพื่อให้ชายหญิงอยู่กินเป็นผัวเมีย กันตามประเพณี”

๒.๑.๒ ความเป็นมาของประเพณีไทยในงานแต่งงาน

พิธีแต่งงาน คือพิธีที่จัดทำขึ้น เพื่อให้ชายหญิงได้อยู่กินกันเป็นสามีภรรยากันถูกต้องตามประเพณี
โดยเชิญญาติมิตรมาร่วมพิธีและเป็นสักขีพยาน การเรียกพิธีแต่งงานในปัจจุบันว่า พิธีมงคลสมรส นั้น เป็นการนำคำ
ว่า เสกสมรส ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงบัญญัติขึ้น เพื่อใช้เรียกพิธีแต่งงานของเจ้านายมาใช้
แต่ได้มีการตัดคำว่า เสกออกไป จึงเรียกเพียงว่า พิธีมงคลสมรส พิธีแต่งงานในปัจจุบันแตกต่างจากสมัยก่อน
ที่เห็นเด่นชัดคือ พิธีแต่งงานหมั้น หรือที่เรียกว่า พิธีสมรสหมั้น คือการจัดพิธีแต่งงานของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว จำนวน
หลายๆคู่พร้อมกัน เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดงานและเป็นการนำประเพณีธรรมปรับให้เข้ากับสภาพเศรษฐกิจ
และวัฒนมมาและสังคมในปัจจุบัน

พิธีแต่งงาน เป็นประเพณีที่นิยมทำกันมาแต่ก่อนพุทธกาล การแต่งงานในครั้งกระโน้นดูเหมือน
จะเป็นหน้าที่ของพราหมณ์โดยตลอด ตั้งแต่การเลือกหาหญิงชายตลอดจนทำพิธีมอบหญิงให้แก่ชาย
ดังเช่น พระเจ้าสีหนุภักษัตริย์เมืองกบิลพัสดุ์ จะทำพิธีสมรสให้แก่สิริสุทโธทนะราชโอรส ก็ได้พราหมณ์แปดคนไป
เที่ยวตามหาหญิงที่มีลักษณะเลอเลิศมาเป็นคู่ครอง พราหมณ์แปดคนก็ได้ไปเที่ยวตามหาก็คพบพระนางสิริมหา
มายาราชธิดาของพระเจ้าชนาธิปะกษัตริย์เมืองเทวทหะ ซึ่งกำลังประพาษาอยู่ในสวน พราหมณ์แปดคนได้เอา
พวงมาลัยสวมคอของพระนาง เป็นเครื่องหมายว่ามีผู้หมายมั่นในตัวของพระนางแล้วและพราหมณ์ทั้งแปดคน
ก็เข้าไปเฝ้า พระราชบิดาของพระนางทูลความประสงค์ของตนทรงทราบพระเจ้าชนาธิปะทรงพอพระทัยยอมยก
พระราชธิดาให้ ทั้งสองฝ่ายได้จัดพิธีมงคลสมรสขึ้นในสวนลุมพินี ซึ่งอยู่ระหว่างเมืองกบิลพัสดุ์กับเมืองเทวทหะ
โดยปลุกมณฑปขึ้นที่สวนนั้น พระเจ้าสีหนุจุพระหัตถ์พระนางสิริมหามายาเข้าสู่มณฑป ทั้งสองฝ่ายที่จับพระ

หัตถ์ของกันและกันขณะนั้นพราหมณ์ก็สวดพระเวทและเป่าสังข์ไปจนเสร็จพิธี พระเจ้าสิริสุทโธทนะกับพระนางสิริมหามายาก็คือพระพุทธรูปดาพระพุทธรูปมารดาของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา

สมัยพุทธกาลพิธีนี้ก็ยังคงมีอยู่เพราะพระพุทธรูปศาสนายังไม่แพร่หลายจึงต้องใช้พราหมณ์ตามเรื่องของนางวิสาขาแต่งงาน นางวิสาขาลูกสาวของธัญชัยเศรษฐีเจ้าเมืองสาเกต ซึ่งอยู่นอกเมืองสาวัตถี ระยะทางประมาณหนึ่งโยชน์ ในเมืองสาวัตถีนั้นมีเศรษฐีคนหนึ่งชื่อ มิคาระเศรษฐี คิดจะหาเมียให้ลูกชายชื่อ บุณณวัณณะ ลูกชายไม่สมัครใจแต่เสียพ่อแม่ไม่ได้ก็พูดว่า ถ้าได้หญิงประกอบด้วยเบญจกัลยาณี ก็จะทำตามความประสงค์ พ่อถามว่าหญิงที่เจ้าว่านั้นเป็นอย่างไร ลูกชายตอบว่าได้แก่ หญิงที่มีผวมงาม เนื้องาม ฟันงาม และวัยงาม

มิคาระเศรษฐีได้ทรงทราบความประสงค์ของลูกชาย จึงให้เชิญพราหมณ์แปดคนไปถามว่า หญิงประกอบด้วยเบญจกัลยาณีมีอยู่ที่ไหนบ้าง พราหมณ์ทั้งแปดคนก็ตอบว่ามี เศรษฐีจึงได้มอบพวงมาลัยทองให้แก่พราหมณ์ไปแล้วสั่งว่า เมื่อพบหญิงที่ต้องการให้เอาพวงมาลัยมอบให้ พราหมณ์แปดคนเที่ยวเดินไปในประเทศต่างๆ เพื่อสืบหานางเบญจกัลยาณี ครั้นไปถึงเมืองสาเกตประจวบเวลานักชัตฤกษ์ เป็นเวลาที่หญิงสาวทั้งหลายออกไปอาบน้ำและเป็นธรรมเนียมที่ทุกคนต้องเดินไปเองถึงแม้หญิงผู้ดีก็ไม่ให้หนึ่งไปในวอหาม ซึ่งชักร้านปิดไม่ให้ใครเห็นเหมือนในวันปรกติตั้งแต่วันนักชัตฤกษ์ที่เป็นวันอาบนั้น ชายหนุ่มทั้งหลายย่อมจะไปดูกันเคลื่อนตามทางเพื่อจะได้เห็นผู้ดีสาว ๆ ซึ่งนานๆ จะได้เห็นสักครั้ง แม้พราหมณ์แปดคนก็ไปคอยดูอยู่ด้วยได้เห็นนางวิสาขามีความงามครบห้าประการ จึงได้เอาพวงมาลัยสวมคอนางวิสาขาเป็นเครื่องหมายให้รู้ว่า ได้มีผู้หมายมั่นในตัวนางแล้วนางวิสาขาทราบว่าท่านมาแต่ไหน พราหมณ์ได้ตอบชี้แจงความประสงค์ของตนที่เป็นผู้ได้รับอาสาพานางฟังจนตลอด เมื่อเป็นที่เข้าใจแล้วนางได้เชิญพราหมณ์ไปที่บ้านเพื่อไปตกลงกับเศรษฐีผู้เป็นบิดา เมื่อพราหมณ์ไปถึงบ้านของนาง ได้แจ้งความประสงค์ของตนให้กับท่านเศรษฐีทราบ ด้วยความเคารพต่อพราหมณ์ เศรษฐีก็ยินดีที่จะยกลูกสาวของตนเองให้ แล้วกำหนดวันที่จะทำการสมรส พราหมณ์ทั้งแปดพักอยู่ที่บ้านของนางวิสาขา ๒-๓ วันก็กลับไปเมืองสาวัตถี แจ้งเรื่องให้มิคาระเศรษฐีทราบ มิคาระเศรษฐีจึงพาลูกชายไปทำพิธีสมรสที่บ้านฝ่ายหญิง การทำพิธีในครั้งนั้นทำกันอย่างมโหฬาร ก่อนวันส่งตัวลูกสาววันหนึ่งท่านธัญชัยเศรษฐีได้ให้โอวาทแก่นางวิสาขาซึ่งเป็นธรรมเนียมว่า ผู้หลักผู้ใหญ่จะต้องสั่งสอนลูกตนที่จะมีเรือนต่อไป โอวาทนั้นมีอยู่ว่า ธรรมดาหญิงที่จะมีสามีควรรักษามารยาทเป็นต้นว่า “ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า” หมายความว่าอย่านำเรื่องในบ้านออกไปพูดนอกบ้าน แล้วอย่านำเรื่องนอกบ้านอันเป็นเรื่องรำคาญหูเข้ามาในบ้าน ตลอดจนให้รู้จักปฏิบัติต่อสามีทุกประการ

นอกจากนี้พิธีการกันดังกล่าวนี้ ยังมีพิธีทำกันเป็นสามัญในสมัยนั้นอีกอย่างอื่นอีก เช่น ชายซื้อหญิงด้วยทรัพย์มากบ้างน้อยบ้าง แล้วมาอยู่รวมกัน หรือเมื่อพอใจกันทั้งสองฝ่ายก็ตกลงอยู่รวมกันโดยไม่มีพิธีการอะไร หรือหญิงที่ได้เครื่องอุปกรณ์การครัวมีครก สาก เป็นต้น แล้วยอมเป็นภรรยา พิธีนี้ใช้แต่งงานกับหญิงบ้านนอก หรือญาติจับมือคู่บ่าวสาวจุ่มลงในถาดที่มีน้ำแล้วพูดว่า จงพร้อมเพรียงกันไม่แตกแยกกันเหมือนน้ำนี้เถิด เพียงนี้ก็เสร็จพิธีแต่งงาน หรือชายเห็นหญิงเก็บผักหักฟืนตามทุ่งไร่เนา มีผ้าโพกศีรษะออกจากศีรษะพาไปเรือนของตน เพียงเท่านั้นก็เป็นการแต่งงานกันแล้ว

๒.๑.๓ ประเภทของการแต่งงาน

แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทด้วยกัน คือ **วิวาหมงคล** กับ **อวาทมงคล** แต่สภาพของสังคมไทยปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงไปมารวมทั้งจิตใจของคนด้วย มักจะยึดตนเองหรือความพึงพอใจของตนเป็นหลักมากกว่าจะยึดถือส่วนรวมเป็นหลัก จึงเกิดความเห็นแก่ตัวตามมา เป็นเหตุให้สังคมไทยวุ่นวาย อยู่ในปัจจุบันนี้ ในทัศนะของผู้เขียนขอแบ่งการแต่งงานออกเป็น ๓ ประเภท โดยการเพิ่มการแต่งงานอีกชนิดเข้ามา คือ **การหนีตามกัน หรือพากันหนี หรือวิวาทเหาะ** ซึ่งในสังคมไทยปัจจุบันนี้มีมาก ซึ่งประเภทที่ ๓ นี้ไม่ค่อยจะเหมาะสมนัก เพราะขัดกับประเพณีที่ดีงามของไทย

๒.๑.๓.๑ วิวาหมงคล เป็นการกระทำพิธีแต่งงานตามประเพณีไทยที่แท้จริงโดยทำพิธีกันที่บ้านของฝ่ายหญิง และเมื่อพิธีแต่งงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ฝ่ายชายจะไปอยู่บ้านของฝ่ายหญิงโดยอยู่ร่วมกับพ่อแม่ยาย ซึ่งเป็นประเพณีที่นิยมกันมากในชนบท หรือผู้ที่นิยมประเพณีตามแบบเก่า หรือมีความคิดแบบเก่าที่เห็นว่าดี งาม ไม่เป็นที่ครหาของสังคม แต่ถ้าเป็นคนรุ่นใหม่หนุ่มสาวที่มีการศึกษาและเป็นคนรุ่นใหม่จะไม่นิยมวิวาหมงคลนี้ เพราะต้องการอิสระ จะไม่อยู่ร่วมกับบิดามารดาของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ต้องการเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้นำครอบครัวอย่างแท้จริง จะมีความภูมิใจมากกว่าอาศัยพ่อแม่อยู่ ด้วยเหตุนี้สังคมไทยในสมัยปัจจุบันจึงนิยมอยู่กันเป็นแบบครอบครัวเดี่ยวมากกว่าครอบครัวขยาย ดังที่ให้เกิดผลในตอนต้นแล้ว

๒.๑.๓.๒ อาวาหมงคล เป็นการกระทำพิธีแต่งงานตามแบบประเพณีจีนหรืออินเดีย สำหรับคนไทยก็ยังนิยมกระทำพิธีแต่งงานแบบอาวาหมงคลอยู่บ้าง ซึ่งการแต่งงานแบบนี้ผู้หญิงจะต้องไปทำพิธีแต่งงานที่บ้านของฝ่ายชาย และเมื่อทำพิธีแต่งงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ฝ่ายหญิงจะต้องเข้าไปอยู่บ้านของฝ่ายชายโดยอยู่ร่วมกับพ่อแม่ของฝ่ายชาย ซึ่งการแต่งงานประเภทนี้หญิงไทยไม่ค่อยชอบเพราะไม่อิสระ ไม่เหมือนอยู่กับพ่อแม่ของตนเอง แต่บางกรณีอาจชอบ ถ้าดูความจำเป็น ความเหมาะสมของสังคม โดยที่ฝ่ายชายมีความร่ำรวย มีเกียรติชื่อเสียงในสังคม ประกอบกับครอบครัวฝ่ายหญิงฐานะทางบ้านไม่ค่อยร่ำรวยนัก ก็จำเป็นหรือยินดีจะมาอยู่บ้านฝ่ายชาย หากพ่อแม่ฝ่ายชายรักใคร่ไม่รังเกียจ และไม่มีสมาชิก ญาติพี่น้องหลายคน

๒.๑.๓.๓ วิวาทเหวมงคล เป็นพิธีแต่งงานที่ไม่มีพิธีรีตอง อาศัยความรักความเข้าใจ และความพอใจของทั้ง ๒ คน จึงตัดสินใจร่วมชีวิตกัน ไม่จำเป็นที่จะต้องทำพิธีแต่งงานที่บ้านฝ่ายใด พิธีแต่งงานแบบนี้จะเกิดจาก พ่อ แม่ ของทั้งสองฝ่ายไม่ชอบซึ่งกันและกัน มีความขัดแย้งกัน หรือตกลงกันไม่ได้ แต่ทั้ง ๒ คนรักใคร่กัน จึงจำเป็นต้องพากันหนี เพื่อไปหาความสุข และสร้างครอบครัวของตนเองใหม่ ไม่อยู่กับฝ่ายใดทั้งสิ้น เมื่อมีลูกแล้วค่อยพาครอบครัวมากราบขอขมาจากพ่อแม่ของทั้งสองฝ่าย ถ้าพ่อแม่เห็นว่าทั้งฝ่ายหญิง-ชายรักใคร่กันดี เป็นครอบครัวที่อบอุ่นก็มักจะอภัยให้ลูกเสมอ การแต่งงานประเภทนี้ถ้ามองตามประเพณีไทยก็ไม่เหมาะสมนัก เพราะขัดกับประเพณีที่ดีงาม พ่อแม่และสังคมไทยยอมรับยาก หากมองมุมกลับก็เป็นงานแต่งงานที่เรียบง่ายไม่ต้องมีพิธียุ่งยากนัก และเป็นการประหยัดทุกอย่าง ไม่ต้องลงทุนตักน้ำพริกละลายแม่น้ำ แต่ต้องจดทะเบียนแต่งงานกันถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะเป็นวิธีที่ดีกว่าค่านิยมแบบใหม่ที่เป็นแบบการทดลองอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงาน หากไม่ชอบหรือไปด้วยกันไม่ได้ก็แยกทางกัน โดยไม่มีข้อผูกมัดแต่อย่างใด การแต่งงานในรูปแบบที่ ๓ นี้ก็มีผู้นิยมกระทำกันอยู่บ้าง และบางคู่ก็ไม่ได้หนีพ่อแม่ไปอยู่ด้วยกัน หากแต่ไปใช้ชีวิตคู่ร่วมกันโดยไม่บอกพ่อแม่ แต่จดทะเบียนแต่งงานกันถูกต้องตามกฎหมายทุกประการ (พวงผกา ประเสริฐศิลป์ ๒๕๔๒)

๒.๑.๔ พิธีแต่งงานของคนไทย

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ความหมายคำว่าแต่งงานไว้ว่า “แต่งงานคือ ทำพิธีเพื่อให้ชายหญิงอยู่กินเป็นผัวเมีย กันตามประเพณี”

ตามพระราชนิยมในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงบัญญัติให้ใช้คำว่าเสกสมรส สำหรับแต่งงานเจ้า สามัญชนจึงใช้ตามแต่ตัดคำว่าเสกออกเสีย เรียกกันว่า สมรส หรือปัจจุบันใช้ว่าพิธีมงคลสมรส หนึ่งในกฎหมายครอบครัวเรียกการแต่งงานว่า การสมรสและยังใช้คำอื่นเนื่องในการนี้อีก เช่น คู่สมรส จดทะเบียนสมรส เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีคำในภาษาถิ่นของไทย โดยใช้คำที่เนื่องในงานนี้แตกต่างกันออกไปบ้างตามภูมิภาค เช่น ภาคพายัพ เรียกว่า กินแขก ภาคอีสานเรียกว่า กินตอง ภาคใต้เรียกว่า กินงานหรือกินเหนียว และภาคกลางบางท้องถิ่นเรียกว่า กินสามถ้วย กินสี่ถ้วย ตามคตินิยมของท้องถิ่นนั้นๆ คำว่าการแต่งงาน ซึ่งเป็นคำสามัญที่ใช้กันแพร่หลาย และเข้าใจความหมายกันอยู่แล้วโดยทั่วไป จะใช้คำอื่นบ้างก็ในกรณีที่เห็นว่าควรจะคงคำนั้นๆไว้ เช่น พิธีการ กฎหมาย และคำที่อ้างอิงเป็นหลักฐาน

การแต่งงานเป็นการเริ่มต้นชีวิตครอบครัวของมนุษย์ในสังคม ผู้ที่จะมีครอบครัวได้ก็คือชายหญิงที่อยู่ในวัยอันสมควรที่จะเป็นสามีภรรยากันได้ โดยชอบด้วยขนบธรรมเนียมประเพณี และบทกฎหมายของสังคมซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย อันเป็นเหตุให้พิธีการแต่งงานเป็นไปในรูปแบบที่แตกต่างกันบ้างตามคตินิยมของแต่ละท้องถิ่น

๒.๑.๔.๑ การสู่ขอ

ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มาสู่ขอตามธรรมเนียมประเพณีไทยเรียกว่า "เฒ่าแก่" ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใหญ่ที่มีฐานะดี มีผู้ให้การเคารพนับถือ และที่รู้จักพ่อแม่หรือผู้ปกครองของทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างดี รวมทั้งรู้จักอุปนิสัยใจคอของฝ่ายชายเป็นอย่างดี เพราะตัวเฒ่าแก่จะเป็นผู้รับรองในตัวฝ่ายชายหรือเจ้าบ่าว

๒.๑.๔.๒ พิธีการสู่ขอ

เฒ่าแก่จะไปพบพ่อแม่หรือผู้ปกครองของฝ่ายหญิง เพื่อทำการเจรจาสู่ขอ สมัยโบราณต้องมีการเสียบเคียงด้วยวาจาอันไพเราะ ดังนี้ "ได้ยินมาว่า บ้านนี้มีพี่แก่งแต่งเต้าดกงาม ก็ใครจะมาขอพันธุ์ไปเพาะปลูกบ้าง" หากทางฝ่ายหญิงทราบล่วงหน้าอยู่แล้ว ในวันที่เฒ่าแก่ฝ่ายชายจะมาเจรจาสู่ขอ จะมีการจัดบ้านและแต่งตัวให้สวยงามเป็นพิเศษ หรืออาจมีการจัดเตรียมอาหารไว้เลี้ยงฉลองกันตามธรรมเนียม

หลังจากการเจรจาผ่านไปได้ด้วยดี โดยตกลงเรื่องสินสอดทองหมั้น และการหาฤกษ์ยามสำหรับจัดพิธี สมัยก่อน พ่อแม่ฝ่ายหญิงจะไม่ยกลูกสาวให้โดยง่ายในการเจรจาสู่ขอครั้งแรก อาจผิดผ่อน เพื่อจะสืบประวัติฝ่ายชาย และถามความสมัครใจจากฝ่ายหญิงก่อน หรือขอวันเดือนปีเกิดของฝ่ายชายไว้เพื่อผูกดวงตรวจดูเสียก่อน แต่ถ้าฝ่ายหญิงปฏิเสธการสู่ขอ สามารถยกเหตุเรื่องดวงชะตาของทั้งสองฝ่ายไม่สมพงศ์กันมาเป็นข้ออ้างได้ เพื่อเป็นการถนอมน้ำใจซึ่งกัน หากเป็นในปัจจุบัน การเจรจาสู่ขออาจตกลงกันได้เลยในครั้งแรก เพราะพ่อแม่ฝ่ายหญิงได้รู้จักฝ่ายชายมาบ้างแล้ว

๒.๑.๔.๓ การแจ้งผลการสู่ขอ

หากการเจรจาเป็นไปอย่างราบรื่น มีการตกลงกันเรื่องสินสอดทองหมั้นและการหาฤกษ์ยามสำหรับจัดพิธี เฒ่าแก่จะเป็นผู้แจ้งข่าวดีแก่ทางฝ่ายชาย และดำเนินการพูดคุยเพื่อเตรียมการ เช่นการจัดขบวนขันหมากซึ่งเป็นหน้าที่ของฝ่ายชาย และฝ่ายหญิงมีหน้าที่จัดเตรียมอาหารของกำนัลขอบคุณผู้ถือขันหมากทั้งหมด ต้องถามจำนวนแขกของฝ่ายชาย เพื่อให้ไม่เกิดความบกพร่อง ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญในเรื่องการเลี้ยงดูปู่เสื่อของธรรมเนียมไทย

๒.๑.๔.๔ การปลุกเรือนหอ

หลังจากเตรียมทุกอย่างเรียบร้อยแล้ว ในสมัยโบราณฝ่ายชายต้องทำการปลุกเรือนหอ ซึ่งควรปลุกให้เสร็จก่อนถึงวันแต่งงาน อาจเป็นเพราะการเว้นระยะจากการหมั้นค่อนข้างนานจึงจะทำการแต่งงานจึงมีเวลาปลุกเรือนหอได้ทัน ในปัจจุบัน หากมีทรัพย์น้อยอาจจะต้องทำการกู้เงินเพื่อมาปลุกเรือนหอหรือซื้อบ้านแบบวิธีซื้อผ่อนสักระยะหนึ่งก็ได้เป็นกรรมสิทธิ์ หากว่ายังไม่พร้อม อาจขออาศัยอยู่บ้านของพ่อแม่ของฝ่ายชาย ซึ่งเรียกว่า วิวาหมงคล แต่หากฝ่ายชายมาอยู่บ้านพ่อแม่ฝ่ายหญิง เราเรียกว่า อาวาหมงคล

๒.๑.๔.๕ การหมั้น

หลังจากได้มีเจรจาสู่ขอเป็นที่ตกลงกันเรียบร้อยแล้วบางครั้งทางผู้ใหญ่ต้องการให้มีการหมั้นกันสักกระยะหนึ่งก่อน แล้วค่อยจัดงานแต่งภายหลัง เพื่อให้โอกาสทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชายได้ศึกษาอุปนิสัยกันมากขึ้น ต้องมีการกำหนดฤกษ์ยามในวันหมั้น รวมทั้งกำหนดสินสอดทองหมั้น หรือที่เรียกว่า "ขันหมากหมั้น" ตามธรรมเนียมการหมั้นนั้น เท่ากับเป็นการจอง หรือวางมัดจำไว้นั่นเอง หญิงที่ถูกหมั้นถือว่าได้ถูกจองไว้แล้วจะไปรับจากชายอื่น หรือผู้ใหญ่ฝ่ายหญิงจะยกให้ใครอื่นอีกไม่ได้จะลองมองกันให้ดีแล้ว

๒.๑.๔.๖ สินสอดทองหมั้น หรือของหมั้น

โดยปกติการแต่งงานลูกสาว มักถือเป็นงานออกหน้าออกตาใหญ่โต ทางฝ่ายหญิงจึงพยายามเรียกร้องกันมากๆ คือเรียกของหมั้นที่มีราคาแพง เดิมทีการหมั้นมักจะเรียกเป็นทองคำ และการเรียกเป็นน้ำหนัก จนเป็นศัพท์ติดปากมาจนกระทั่งบัดนี้ว่า "ทองหมั้น" ซึ่งประเพณีโบราณถือเป็นของเจ้าสาว ที่จะนำไปเป็นเครื่องแต่งตัว เพื่อเป็นทรัพย์สินสมบัติติดตัวในเวลาแต่งงานนอกจากนี้ ยังมีการกำหนดเงินสินสอดและผ้าไหว้อีกด้วย เรียกว่า "สินสอด" ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของพ่อแม่ ถือกันว่า เป็นค่าเลี้ยงดูหรือค่าน้ำนม

๒.๑.๔.๗ การกำหนดฤกษ์ยามในวันหมั้น

การกำหนดฤกษ์ยามในวันหมั้น โดยมากนิยมกำหนดตอนเช้า ก่อนเที่ยง หรือไม่ก็ควรเป็นตอนบ่าย นอกจากนั้นต้องมีการหาฤกษ์อีก ๓ ฤกษ์ คือ ฤกษ์ขันหมากนิยม ฤกษ์รดน้ำและทิศทางที่เจ้าบ่าวและเจ้าสาวจะนั่ง และฤกษ์ปูที่นอนและส่งตัว ซึ่งประเพณีโบราณถือว่าสำคัญมาก มักจะให้พระผู้ใหญ่หรือพราหมณ์เป็นผู้หาฤกษ์ โดยถือเกณฑ์ดวงชะตาของฝ่ายหญิงและฝ่ายชายเป็นหลักในการคำนวณ หรือในสมัยนี้อาจปรึกษาโหราจารย์ที่นำเชื่อถือได้

๒.๑.๔.๘ ขันหมากหมั้น

เมื่อถึงกำหนดฤกษ์ตามที่ได้กำหนดไว้ ฝ่ายชายจะเตรียมขันหมากหมั้นเพื่อยกไปทำการหมั้นฝ่ายหญิงโดยเฒ่าแก่ ฝ่ายชายจะเป็นผู้นำไปมอบให้ฝ่ายหญิง เฒ่าแก่ฝ่ายชายซึ่งอาจเป็นคนเดียวกับที่ไปเจรจาสู่ขอ หรือจะให้ผู้อื่นทำหน้าที่ก็ได้ เพราะไม่ค่อยถือเหมือนเฒ่าแก่ขันหมาก ตอนแต่งควรเป็นเฒ่าแก่คนเดียวกับที่ไปทำการเจรจาสู่ขอ

๒.๑.๔.๙ การจัดขันหมากหมั้น

เฒ่าแก่ขันหมากหมั้น นิยมใช้คู่สามีภรรยาที่อยู่กินกันมาอย่างมีความสุข เป็นการถือเคล็ดชีวิตคู่ บางแห่งอาจให้ฝ่ายหญิง หรือฝ่ายชายเป็นผู้ทำหน้าที่เฒ่าแก่ ขันหมากหมั้นเพียงคนเดียวก็ได้ ขันหมาก โดยมากใช้ขันทอง ขันถม หรือขันเงินแล้วแต่ฐานะ

๒.๑.๔.๑๐ สิ่งที่ต้องจัดเตรียมในขันหมากหมั้น

ในแต่ละท้องถิ่นอาจแตกต่างกันไป ใช้หมากดิบ ทั้งลูก ๔ ผล หรือ ๔ ผล แต่ต้องเป็นระแงงหรือตะแงง (กิ่งที่แยกออก จากทะเลายหมาก) เดียวกัน หรือถ้าต่างระแงงก็ต้องมีระแงงละ ๒ ผล หรือ ๔ ผล คือต้องเป็นคู่ เพราะถือเคล็ดการนับเป็นคู่ และการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แล้วใช้ปูนแดงป้ายที่เปลือกหมากเล็กน้อย ทุกลูก มีพลูใบ ๔ เรียง หรือ ๘ เรียงก็ได้ เรียงละ ๕ ใบ หรือ ๑๐ ใบ ตัดก้านเสียแล้วใช้ปูนแดงแต้มที่โคนของใบพลูทุกใบแล้วให้วางเรียงเข้ารอบๆ ภายใน ของขัน ดูให้เสมอกัน และก็เพราะเหตุที่ขันนี้ใส่หมากนั่นเอง จึงเรียกว่า "ขันหมาก" ซึ่งขันมีขนาดเล็กกว่าขันสินสอด

๒.๑.๔.๑๑ ขันสินสอด หรือขันหมั้น

ใช้ขันขนาดและชนิดเดียวกับขันหมากภายในบรรจุเงินทองหรือของหมั้นค่าสินสอดตามที่ตกลงกับทางฝ่ายหญิงไว้แล้ว เช่น สร้อย แหวน กำไล ฯลฯ อาจมีการใส่เศษเงินเพิ่มเข้าไปเป็นการถือเคล็ดว่าเงินสินสอดนี้จะได้ออกเงยได้ดอกออกผล และใส่ใบเงิน ใบทอง ใบนาค ใบแก้ว ใบรัก และเย็บถุงแพรเล็กๆ ใส่ข้าวเปลือก ถั่วงา แล้วใช้ผ้าแพรคลุมไว้ บางทีแยกขันหมากเป็น ๒ คู่ คือใส่หมากพลู ๑ คู่ และขันสินสอด ๑ คู่ บางทีไม่แยก แต่เพิ่มขันใส่ใบเงินใบทอง ถั่วข้าวเปลือก ถั่วงาอีกขันหนึ่ง ไม่จัดปนอยู่ในขันหมากพลูและขันสินสอด ดอกไม้รูปเทียน รูปเทียนที่ใช้ในพิธีนี้จะใช้รูปแพ เทียนแพ ส่วนดอกไม้เหล่านั้นจะเป็นดอกอะไรก็ได้ จะใส่ในกระถางมีกรวยปิดตั้งไว้บนรูปแพเทียนแพอีกที่ผ้าไหว้ มี ๒ อย่าง คือผ้าไหว้พ่อแม่และผู้ที่มีพระคุณที่ได้อุปการะเลี้ยงดูฝ่ายหญิง อาจเรียกเป็นสำรับๆ ถ้าผู้ที่ไปไหว้เป็นผู้หญิงให้ใช้ผ้าลาย กับผ้าแพรห่ม หรือว่าจะใช้ผ้าไหมก็ได้ ถ้าเป็นผู้ชายก็เป็นผ้าม่วงนุ่ง กับผ้าขาวม้า หากมีการเรียกผ้าไหว้แล้วต้องเรียกทั้งสองอย่างเสมอ ผ้าไหว้จะต้องเป็นผ้าขาวเพื่อนำไปเย็บเป็นสบง หรือจิวรสำหรับถวายพระ เพื่ออุทิศส่วนกุศลไปให้ญาติผู้ใหญ่ที่ล่วงลับ

ไปแล้วผ้าไหว้ทั้งสองอย่างจะจัดใส่พานแยกกันเครื่องขันหมาก ประกอบไปด้วย ขนมและผลไม้ มากน้อยแล้วแต่ตกลงกันได้ บางทีอาจเพิ่มสุราหรือเครื่องยาเช่นสำหรับไหว้ผีบรรพบุรุษก่อนทำพิธีหมั้นด้วย

๒.๑.๔.๑๒ การจัดขบวนขันหมากหมั้น

เมื่อได้ฤกษ์ขันหมาก (โดยมากมักเป็นตอนเช้าเช่นเดียวกับฤกษ์หมั้น) การจัดขบวนขันหมากตามที่ได้ตกลงไว้กับฝ่ายหญิง โดยเผ่าแก่ฝ่ายชายจะต้องจัดหาหญิงสาว หรือเด็กที่หน้าตาหมัดจด (โดยมากมักใช้ลูกหลาน) เป็นผู้เชิญขันหมากไปยังบ้านเจ้าสาว เพราะการเชิญขันหมาก สิ้นสอด หรือผ้าไหว้ นี้ ถือว่าเป็นเกียรติยศ เมื่อมอบหมายหน้าที่เรียบร้อยแล้ว ก็จัดเข้าขบวนออกจากบ้านฝ่ายชายไปบ้านฝ่ายหญิง ซึ่งต้องตรงกับฤกษ์พอดีเมื่อมาถึงบ้านฝ่ายหญิงแล้ว เผ่าแก่ฝ่ายชายก็จะจัดขบวนอีกครั้ง โดยส่วนใหญ่นิยมจัดให้คนเชิญดอกไม้รูปเทียนเป็นผู้นำขบวนแสดงถึงการคารวะ ถัดมาก็เป็นคนถือขันหมาก แล้วก็ขันสินสอด ตัวเผ่าแก่และผ้าไหว้ หรือบางทีตัวเผ่าแก่ก็เดินคุมหลัง หรือเดินเคียงขบวน จะว่าอะไรขึ้นก่อนนี้ไม่แน่นอน บางทีอาจใช้ขันหมากนำหน้า เพราะถือเป็นสิ่งสำคัญ

๒.๑.๔.๑๓ การยกขันหมากหมั้น

เมื่อได้ฤกษ์งามยามดี เผ่าแก่ขันหมากหมั้น จะทำการยกขันหมากหมั้นไปยังบ้านฝ่ายหญิง ซึ่งทางฝ่ายหญิงจะจัดเผ่าแก่ไว้ต้อนรับเช่นกัน เมื่อขันหมากหมั้นยกมาถึง จะมีเด็กเล็กๆ หน้าตาหมัดจดแต่งตัวน่ารัก โดยมากมักเป็นลูกหลานของฝ่ายหญิง ทำหน้าที่ถือพานหมากออกมารับ ในพานจะมีหมากพลูที่เจียนและจิบเป็นคำๆ ใส่ไว้นับเป็นจำนวนคู่ พอขันหมากหมั้นมาถึง เด็กจะส่งพานหมากพลูให้แก่เผ่าแก่ฝ่ายชาย เมื่อเผ่าแก่ฝ่ายชายรับแล้วก็จะให้เงินเป็นของขวัญพร้อมทั้งคืนพานหมากให้ด้วย ซึ่งก่อนคืนอาจไปเคี้ยวกินพอคำเป็นพิธี หลังจากนั้น เด็กจะนำไปยังสถานที่ซึ่งทางฝ่ายหญิงจัดไว้เพื่อทำพิธีหมั้น ซึ่งก่อนจะถึงห้องที่เผ่าแก่ฝ่ายหญิงคอยต้อนรับอยู่ บางทีจะมีเด็ก (ลูกหลานฝ่ายหญิง) ถือเข็มขัดเงินหรือสายสร้อยเงินมาขึ้นประตู เผ่าแก่ฝ่ายชายจะต้องถามว่าประตูอะไร ผู้กันจะตอบว่า "ประตูเงิน" แล้วเผ่าแก่ฝ่ายชายก็ควักเงินห่อที่เตรียมไว้ ให้เป็นรางวัลเด็กจึงยอมให้ผ่าน อาจกันตั้ง ๒-๓ ประตูก็ได้ ยิ่งประตูเข้ามาใกล้ยิ่งมีค่ามากขึ้น คือใช้ทองหรือเพชรกันประตูซึ่งเผ่าแก่ฝ่ายชายต้องมีการตกลงกับทางฝ่ายหญิงก่อนว่าจะมีการกันประตูหรือไม่ และกี่ประตู จะได้เตรียมเงินไว้เป็นรางวัลลูก เมื่อห้องที่เตรียมไว้แล้ว เผ่าแก่ฝ่ายหญิงจะออกมาต้อนรับเชิญเผ่าแก่ฝ่ายชายให้นั่งและวางขันหมากและบริวารเป็นที่เรียบร้อยแล้ว หลังจากพักดื่มน้ำพอยเหนื่อยแล้วจึงจะเริ่มทำพิธี

๒.๑.๔.๑๔ การนับสินสอดทองหมั้น

ก่อนทำพิธีเผ่าแก่ของทั้งสองฝ่ายจะเจรจา เผ่าแก่ฝ่ายชายจะเปิดกรวยดอกไม้รูปเทียนออกและเป็นผู้เริ่มต้นก่อน โดยพูดถึงฤกษ์ยามอันเป็นมงคลในวันนี้ ตนได้ทำหน้าที่นำ ขันหมากหมั้น ของฝ่ายชาย ซึ่งเป็นบุตรคนนั้นๆ มาให้ฝ่ายหญิงด้วยเงินสินสอดทองหมั้นเท่านั้นเท่านี้ตามที่ตกลงกันได้ และขอให้เผ่าแก่ฝ่ายหญิงทำการเปิดตรวจนับดูว่า ถูกต้องครบถ้วนหรือเปล่า เผ่าแก่ฝ่ายหญิงจะแสดงความรับรู้และกล่าวเห็นดีเห็นงามในการหมั้นครั้งนี้ด้วย และร่วมพูดคุยเพิ่มความสนิทสนม หลังจากนั้น เผ่าแก่ฝ่ายชายก็เปิดผ้าที่คลุมออกแล้วส่งให้เผ่าแก่ฝ่ายหญิงเพื่อตรวจนับสินสอดตามธรรมเนียม โดยต้องมีการตรวจนับต่อหน้า เผ่าแก่และญาติทั้งสองฝ่ายเพื่อเป็นสักขีพยาน เผ่าแก่ฝ่ายหญิงก็จะนำแบ่งกระจะแจซึ่งใส่โล่ปรักเตรียมพร้อมไว้แล้ว ออกมาเจิมเงินสินสอดเพื่อเป็นสิริมงคลหากมีแหวน หรือสร้อยกำไล เผ่าแก่ทั้งสองฝ่ายจะเรียกให้ฝ่ายชายหรือว่าที่เจ้าบ่าวทำการสวมให้ฝ่ายหญิง หรือว่าที่เจ้าสาวของตน ต่อหน้าทุกคนเพื่อให้เป็นสักขีพยาน ซึ่งพิธีการสวมแหวนหมั้นนี้นิยมใช้กันมาก คือตัดขั้นตอนการยกขบวนขันหมากหมั้นออกไป เหลือเพียง แต่นำสินสอด หรือของหมั้นมาหมั้นฝ่ายหญิง และมีการกินเลี้ยงฉลองกันในหมู่ญาติ ทั้งแล้วแต่จะเห็นสมควร ส่วนเงินนั้นฝ่ายหญิงจะเป็นผู้เก็บรักษา อาจนำเงินสินสอดมาในวันทำพิธีแต่งงาน ซึ่งเรื่องนี้แล้วแต่การตกลงของผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายเมื่อฝ่ายหญิงนำสินสอดทองหมั้นหรือของหมั้นไปเก็บรักษาไว้ ก็คืนขันหรือภาชนะมักจะมีของแถมพกให้แก่ผู้ที่ทำ

การยกชั้นหมากทุกคน สำหรับผู้เฒ่าแก่ของทั้งสองฝ่ายจะได้ของสมนาคุณพิเศษ หลังจากนั้นร่วมกันกันเลี้ยงฉลองการหมั้น ก่อนที่จะแยกย้ายกันกลับ

๒.๑.๔.๑๕ การผิตสัญญาหมั้น

หากฝ่ายชายผิตสัญญาไม่มาทำการแต่งงานตามวันเวลาที่กำหนด ทำให้ฝ่ายหญิงเป็นหม้ายชั้นหมาก ฝ่ายชายจะต้องถูกริบสินสอด ทองหมั้น จะเรียกร้องคืนไม่ได้หากฝ่ายหญิงผิตสัญญา คือไม่ยอมแต่งงานกับฝ่ายชายด้วยเหตุผลใดก็ตาม จะต้องคืนสินสอดทองหมั้นทั้งหมดแก่ฝ่ายชาย ด้วยเหตุนี้เฒ่าแก่อาจต้องจดบันทึกรายการของหมั้นเอาไว้เป็นหลักฐาน แต่มักไม่นิยมเพราะเหมือนกับว่าไม่ไว้ใจกัน การผิตสัญญาหมั้น

๒.๑.๔.๑๖ ฤกษ์ยามเกี่ยวกับการแต่งงาน

คนไทยเป็นชาติหนึ่งที่เชื่อถือเรื่องเกี่ยวกับเรื่องฤกษ์ยาม เคล็ดกลาง มาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยเฉพาะฤกษ์การทำพิธีมงคลต่างๆ รวมกระทั่ง เรื่องการแต่งงาน จะต้องมีการดูฤกษ์ยามตั้งแต่ วันที่ส่งเฒ่าแก่ไป เสร็จจาสู่ขอ วันหมั้น วันแต่งงาน รวมไปถึงฤกษ์ในการปลูกเรือนหอ ส่งตัวเจ้าสาว และฤกษ์เรียงหมอนเกี่ยวกับเรื่องฤกษ์ยาม เริ่มจากวัน คือต้องเป็นวันดี เช่น วันอธิบดี วันธงชัย ส่วนเดือนที่นิยมแต่งงานกันได้แก่ เดือน ๖ เดือน ๙ เดือน ๑๐ เดือน ๒ และเดือน ๔ แล้วแต่ความนิยมเชื่อถือ

๒.๑.๔.๑๗ ฤกษ์เดือนแต่ง

การที่นิยมแต่งงานเดือน ๒ เดือน ๔ เดือน ๑๐ เพราะนิยมถือเป็นเดือนคู่ ซึ่งคำว่าคู่ หรือสิ่งที่เป็นคู่นี้มีความหมาย และสำคัญมากในพิธีการแต่งงาน เพราะหมายถึงการเริ่มต้นของการใช้ชีวิตคู่บางทีก็แต่งงานเดือน ๙ ถือเคล็ดถึงความก้าวหน้า เนื่องจากคำว่า "เก้า" กับ "ก้าว" ออกเสียงใกล้เคียงกัน บางตำราบอกว่าเป็นการเลื่อนการแต่งงานในเดือน ๘ ซึ่งเป็นเดือนคู่ แต่เป็นช่วงเข้าพรรษา จึงเลื่อนมาเป็นเดือน ๙ แทน คือเลี่ยงเทศกาลทางศาสนาและถือเคล็ดความก้าวหน้าไปพร้อมกัน บางที่อาจแต่งในเดือน ๘ แต่แต่งงานก่อนวันเข้าพรรษาเดือนที่นิยมแต่งงานมากที่สุดคือ เดือน ๖ เพราะเริ่มเข้าสู่หน้าฝน อาจเพราะบรรยากาศโรแมนติกกว่าแต่งงานหน้าอื่น และเป็นต้นฤดูทำการเพาะปลูกของคนไทย ซึ่งเป็นการเริ่มชีวิตใหม่สร้างฐานะครอบครัวร่วมกันเดือนที่ไม่นิยมแต่งงานคือ เดือน ๑๒ เพราะเป็นช่วงที่สุนัขติดสัด แม้ว่าเดือนคู่นี้ก็ตาม คงเพราะเป็นช่วงที่น้ำป่าไหลท่วมบ้านเรือน หรือข้าวปลาอาหารไม่สมบูรณ์ การคมนาคมไม่สะดวกก็เป็นได้ แต่ปัจจุบันความเชื่อเรื่องเดือนนั้นไม่เคร่งครัดเท่าไร

๒.๑.๔.๑๘ ฤกษ์วันแต่ง

วันที่ไม่นิยมแต่งงานกัน คือ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันเสาร์ ทั้งนี้ในแต่ละท้องถิ่นมีความเชื่อที่แตกต่างกันไป สาเหตุที่ไม่แต่งงานวันอังคารและวันเสาร์ เพราะถือว่า วันทั้งสองเป็นวันแข็งเหมาะสำหรับใช้ทำการเกี่ยวกับพิธีเครื่องรางของขลัง สาเหตุที่ไม่แต่งงานวันพุธ เพราะถือเป็นวันสุนัชนามคือถือเคล็ดเกี่ยวกับชื่อ สาเหตุที่ไม่แต่งงานวันพฤหัสบดี เพราะถือเป็นวันครู และมีตำนานเกี่ยวกับเทพเจ้าคือพระพฤหัสบดีที่ทำการแต่งงานกับบุตรสาวในวันนี้ ต่อมาบุตรสาวมีผู้จึงถือว่า เป็นวันที่ไม่ควรทำพิธีแต่งงานบุตรสาวของพระพฤหัสบดีคือพระจันทร์ แต่งกับพระอาทิตย์ เป็นคู่กับพระอังคาร นอกจากนี้ยังมีวันที่ห้ามแต่งงานในวันที่ตรงกับ วันอุบาทว์ วันโลกาวินาศ ซึ่งจะตรงกันในแต่ละปี

๒.๑.๔.๑๙ พิธีรับไหว้

การทำพิธีรับไหว้จัดขึ้นเพื่อแสดงความคารวะนบถอบต่อบิดามารดา และบรรดาผู้ใหญ่ นอกจากนี้เงินที่ได้จากพิธีรับไหว้ ถือว่าเป็นเงินหนุนให้แก่คู่บ่าวสาวอีกด้วย เหมือนกับพิธียกน้ำชาในการแต่งงานแบบคนจีน หลายคนคงเคยเห็นในภาพยนตร์จีนมาแล้วสำหรับสถานที่ในการจัดงาน นิยมเน้นความสะดวกของคู่บ่าวสาว คือจัดเก้าอี้ หรือเสื่อไว้ ผู้ใดจะทำพิธีไหว้ก็นั่งในสถานที่นั้นต่อหน้าคู่บ่าวสาว พอทำพิธีเสร็จแล้วจึงลุกออกไป เพื่อให้ผู้อื่นมาทำพิธีรับไหว้ต่อ ซึ่งการไหว้นั้นจะเรียงตามลำดับอาวุโส ส่วนใหญ่ พ่อแม่ฝ่ายหญิง

ซึ่งเป็นเจ้าภาพจะให้เกียรติโดยให้ทางฝ่ายชายก่อน หรือจะให้ผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่ายก่อนก็ได้ ไม่เคร่งครัดในเรื่องนี้เท่าไร

พิธีการรับไหว้ เมื่อพ่อแม่ฝ่ายหญิงหรือชายไปนั่งคู่กันในที่จัดไว้ เจ้าบ่าวเจ้าสาวซึ่งนั่งคู่กันอยู่ตรงข้าม จะกราบลงพร้อมกันที่หมอนสามครั้งรวมทั้งผู้หลักผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่าย ถ้าหากเป็นญาติคนอื่นๆ กราบหนึ่งครั้ง โดยไม่ต้องแบมือ แล้วส่งพานดอกไม้ธูปเทียนให้ พ่อแม่รับและให้ศีลให้พรอวยพรให้ทั้งคู่หลังจากนั้นหยิบเงินรับไหว้ใส่ในพาน หยิบด้ายมงคลหรือสายสิญจน์เส้นเล็กๆ ผูกข้อมือให้คู่บ่าวสาวแสดงการรับไหว้ หลังจากทำพิธีรับไหว้เสร็จ อาจมีการเพิ่มทุนให้แก่คู่บ่าวสาว โดยนำพานใส่ใบเงินใบทองมาวางไว้ นำเงินรับไหว้มาทับไว้ข้างบน ต่อจากนั้นพ่อแม่ญาติพี่น้องของทั้งสองฝ่ายที่มีความประสงค์จะมอบเงินเพิ่มทุนให้แก่คู่บ่าวสาวก็ใส่เพิ่มตามความพอใจ ต่อจากนั้น จึงนำถั่วงา และแบ่งประพรมพร้อมอวยพร

๒.๑.๔.๒๐ พิธีร่วมทำบุญตักบาตรของคู่บ่าวสาว

ตามธรรมเนียมไทย เมื่อทำพิธีหรืองานมงคลใดๆ ก็ตาม ย่อมต้องที่การทำบุญสร้างกุศลมาเกี่ยวข้องเสมอ เพื่อเป็นการสร้างสิริมงคล และนี่ก็เช่นกันการร่วมทำบุญตักบาตรของคู่บ่าวสาว ซึ่งนิยมทำกันหลังจากพิธีรับไหว้ คือเจ้าภาพจะเป็นผู้นิมนต์พระมาสดเจริญพุทธมนต์และรับอาหารบิณฑบาตการตักบาตรสมัยก่อนให้คู่บ่าวสาวตักคนละทัพพี แต่ปัจจุบันนิยมให้ตักทัพพีเดียวกัน ตักบาตรพร้อมกัน ต่อไปชาติหน้าจะได้เกิดมาคู่กันอีก มีความเชื่อเกี่ยวกับการตักบาตรของคู่บ่าวสาว ถ้าผู้ใดจับที่ยอดหรือคอทัพพี ผู้นั้นจะได้เป็นใหญ่เหนือกว่าคู่ของตน ซึ่งต้องเลื่อนมาจับที่ปลายทัพพี อย่างนี้คงต้องแย่งกันจับนำดูเลย วิธีแก้เคล็ดด้วยการผลัดกันจับที่คอทัพพีอย่างนี้ ก็ไม่มีใครเหนือใคร เสมอภาคแบบนี้ดีกว่าเกี่ยวกับการนิมนต์พระมาสด แต่ก่อนนิยมมาเป็นคู่ เช่น ๔ หรือ ๘ องค์ แต่ปัจจุบันนิยม ๙ องค์ เพราะคนไทยเชื่อถือเกี่ยวกับตัวเลข ๙ ว่าเป็นเลขมงคลหมายถึงความเจริญก้าวหน้า โดยนับพระประธานเป็นองค์ที่ ๑๐ ครบจำนวนคู่พอดีในการทำพิธีสดเจริญพระพุทธมนต์ทั่วไปนั้น เจ้าภาพจะทำหน้าที่จุดธูปเทียนบูชาพระ แต่ในงานมงคลสมรสมักนิยมให้คู่บ่าวสาว เพราะถือว่าเป็นผู้ที่สำคัญที่สุดในงาน รวมถึงการถวายขันและเทียนเพื่อให้พระทำน้ำพระพุทธรมนต์ ซึ่งจะนำมาเป็นน้ำสังข์สำหรับหลังในพิธีรดน้ำต่อไปการตักบาตรร่วมกันของคู่บ่าวสาว อาจกระทำอีกครั้งในวันรุ่งขึ้นหลังจากวันแต่งงาน โดยคู่บ่าวสาวต้องตื่นนอนแต่เช้า นำอาหารคาวหวานไปตักกรอพระที่ออกบิณฑบาตผ่านหน้าบ้าน หรือจะไปตักบาตรที่วัดเลยก็ได้ ต้องทำติดต่อกัน ๓ วัน, ๗ วัน หรือ ๙ วัน เพื่อความเป็นสิริมงคล

๒.๑.๔.๒๑ พิธีรดน้ำสังข์

หลังจากที่คู่บ่าวสาวได้ร่วมทำบุญตักบาตร ฟังพระสวดพุทธมนต์ และถวายจตุปัจจัยไทยธรรม ก็ได้ฤกษ์รดน้ำหรือหลั่งน้ำสังข์ พระผู้เป็นประธาน จะทำการเจิมให้แก่บ่าวสาว ฝ่ายชายนั้นพระท่านสามารถที่จะทำการเจิม ๓ จุดได้โดยตรง แต่หากเป็นฝ่ายหญิงแล้ว พระท่านไม่สามารถถูกเนื้อต้องตัวได้ จึงต้องจับมือฝ่ายชายเจิมหน้าผากให้เจ้าสาวของตนหลังจากนั้น จึงทำมงคลแฝดสวมให้คู่บ่าวสาวคนละข้าง มีสายโยงห่างกันประมาณ ๒ ศอกเศษเพื่อความสะดวก และส่วนปลายของมงคล จะโยงมาพันที่บาตรน้ำมนต์ และหางสายสิญจน์ พระสงฆ์จะส่งกันไปโดยจับเส้นไว้ในมือ จนถึงพระองค์สุดท้ายก็จะวางสายสิญจน์ไว้ที่พาน หากเป็นการรดน้ำตอนเย็น ซึ่งเป็นที่นิยมในปัจจุบัน จะเป็นมงคลแฝดแบบไม่มีสายโยงคู่บ่าวสาวต้องนั่งในที่จัดไว้ซึ่งจะมีหมอนสำหรับรองรับมือและพานรองน้ำสังข์ ส่วนเพื่อนเจ้าบ่าวจะยืนให้กำลังใจอยู่ข้างหลัง และญาติผู้ใหญ่ก็จะทยอยกันมารดน้ำสังข์ตามลำดับ เกี่ยวกับการเลือกเพื่อนเจ้าบ่าวเจ้าสาว มีคติความเชื่อว่า ควรเลือกที่อายุน้อยหรือใกล้เคียงกับคู่บ่าวสาว และในช่วงที่ใกล้หรือมีโครงการจะแต่งงานเร็วๆ นี้ เพราะหากว่าเป็นคนโสดอาจจะต้องกลายเป็นเพียงเพื่อนเจ้าบ่าวเจ้าสาวกันไปตลอด ไม่มีโอกาสได้เป็นเจ้าบ่าวเจ้าสาวตัวจริงกันเสียทีเดียวแต่ความจริงแล้วอาจเป็นเพราะผู้ใหญ่ต้องการให้ผู้ที่ใกล้แต่งงานได้คู่ขึ้นตอนการแต่งงาน เมื่อถึงคราวตนเองจะได้ปฏิบัติตัวได้ถูกต้องและไม่เคอะเขิน

๒.๑.๔.๒๒ ขั้นตอนในการทำพิธีรดน้ำ

ความเป็นมาของหอยสังข์ที่นำมาใช้ในพิธี ทำไม่ต้องใช้หอยสังข์เป็นภาชนะใส่น้ำมนต์หลังอวยพรให้คู่บ่าวสาว ในสมัยโบราณมีความเชื่อว่า หอยสังข์เป็นหนึ่งในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ๑๔ อย่าง อันเกิดจากกวนเกษียรสมุทรของเหล่าเทวดาและอสูร บางเชื่อว่าครั้งหนึ่งสังข์อสูรได้ลักเอาพระเวทไปซ่อนไว้ในหอยสังข์ พระนารายณ์ได้อวตารไปปราบและสังหาร แล้วทรงล้วงเอาพระเวทออกมาจากสังข์ ทำให้ปากหอยสังข์มีรอยพระหัตถ์ของพระนารายณ์ จึงถือกันว่าสังข์เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพราะเคยเป็นที่รองรับพระเวท การนำมาใส่น้ำมนต์รดให้คู่บ่าวสาว เชื่อกันว่าเป็นสิริมงคลเมื่อคู่บ่าวสาวสวมแหวนมงคล และนั่งพนมมือคู่กันที่จัดไว้แล้ว จะมีคนคอยตักน้ำพระพุทธมนต์เติมในสังข์ เพื่อส่งให้ผู้ที่จะรดน้ำอวยพร โดยเริ่มจากพ่อแม่ของคู่บ่าวสาว หรือญาติผู้ใหญ่ ตามลำดับ นิยมรดใส่มือให้เจ้าสาวก่อน แล้วจึงรดให้เจ้าบ่าว และกล่าวอวยพรให้คู่บ่าวสาวประสบความสำเร็จ อยู่ด้วยกันจนแก่เฒ่าถ้อยไม่หย่าขาดของกระบองยอดเพชร มีลูกเต็มบ้านมีหลานเต็มเมือง ฆนะรดน้ำสังข์ พระสงฆ์จะสวดขยันโต เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่คู่บ่าวสาว แต่ในปัจจุบัน นิยมทำพิธีรดน้ำกันตอนเย็น ก่อนเวลากินเลี้ยงฉลองสมรส ซึ่งมักจะจัดที่โรงแรม หรือหอประชุม หากจะให้พระสงฆ์สวดขยันโตในเวลา รดน้ำต้องนิมนต์พระมาด้วยมีเคล็ดกลางเกี่ยวกับพิธีรดน้ำสังข์ คือหลังจากพิธีรดน้ำสังข์เสร็จแล้ว หากฝ่ายใดลุก ขึ้นยืนก่อน ฝ่ายนั้นจะได้เป็นผู้ที่อยู่เหนือคูครองของตน เช่น เจ้าสาวลุกขึ้นก่อน สามีนะกลัว ในพิธีการแต่งงาน จะไม่มีการรดน้ำสังข์ แต่จะมีพิธีชดน้ำ พระสงฆ์จะเป็นผู้ทำพิธี โดยตักน้ำมนต์ในบาตรชดสาดใส่คู่บ่าวสาว บรรดาเพื่อนเจ้าบ่าวเจ้าสาวซึ่งมีอยู่หลายคู่ แกล้งนั่งห้อมล้อมให้คู่บ่าวสาวนั่งเบียดกันชิดกัน การชดน้ำนี้บางที ชดจนเปียกปอนต้องเปลี่ยนชุดหลังเสร็จพิธีก็เป็นได้

๒.๑.๔.๒๓ การกินเลี้ยงฉลองพิธีมงคลสมรส

เมื่อเสร็จพิธีหลังน้ำสังข์ หรือพิธีชดน้ำแล้ว จะมีการเลี้ยงอาหารแขกผู้มาร่วมงาน อาจมีดนตรี ประกอบเพื่อความสนุกสนาน ครั้นครั้น โฆษกจะกล่าวเชิญให้พ่อแม่ฝ่ายเจ้าบ่าว และเจ้าสาว รวมทั้งคู่บ่าวสาว กล่าวขอบคุณแขกในช่วงนี้อาจมีการหยอกล้อ คู่บ่าวสาว เช่นเจ้าสาวเป็นฝ่ายหอมแก้มเจ้าบ่าว ร้องเพลงคู่กัน และอื่นๆ ซึ่งควรทำอย่างหอมปากหอมคอ เพราะทั้งคู่ต่าง เหน็ดเหนื่อย กับงานมาทั้งวัน หรืออาจจะไม่ค่อยได้ พักผ่อน ในช่วงที่เตรียมงาน โฆษกจะบอกกล่าวถึง ความเป็นมาว่าเจ้าบ่าว เจ้าสาวพบกัน ครั้งแรกเมื่อไร ความรักเริ่มผลิดอกเบ่งบานไปอย่างไร ซึ่งบางทีก็พูดเกินจริง เพื่อความสนุกสนาน เป็นการหยอกล้อคู่บ่าวสาว หลังจากนั้นเจ้าบ่าวเจ้าสาวจะเดินไปขอบคุณแขกตามโต๊ะ ต่างๆ อีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งแจกของขวัญ เพื่อเก็บ ไว้เป็นที่ระลึก

ถ้ามีการกินเลี้ยงในตอนเย็น เจ้าสาวมักเปลี่ยนจากชุดไทยเป็นชุดราตรียาว หรือที่เรียกกันว่า "ชุดเจ้าสาว" ในงานเจ้าสาว จะดูโดดเด่นและสวยกว่าใครๆ แขกที่มางานจึงไม่ควรที่จะแต่งตัวให้เด่นแข่งกับคู่ บ่าวสาว โดยเฉพาะแขกผู้หญิงไม่ควรใส่ชุดขาว แข่งกับเจ้าสาวเป็นมารยาทที่ไม่เหมาะสมเมื่อมาถึงสถานที่จัด เลี้ยง คู่บ่าวสาว หรือผู้ทำหน้าที่ต้อนรับจะพาไปลงชื่อในสมุดอวยพร หากนำของขวัญ หรือต้องการให้ ชองช่วยงานก็มอบให้ตอนนี้ เพราะจะมีคนทำหน้าที่ลงบัญชีโดยเฉพาะ แต่บางคนก็จะเก็บไว้เพื่อให้ กับคู่บ่าว สาว กับมือเองตอนที่ นำของขวัญไปแจกที่โต๊ะตอนกินเลี้ยง

๒.๑.๔.๒๔ พิธีการปูที่นอนและส่งตัวเจ้าสาว

พิธีการส่งตัวมักทำกันตอนกลางคืน ถ้าหากมีการเลี้ยงฉลองสมรสตอนกลางคืน จะต้องมีการ เลิกก่อนถึงฤกษ์ส่งตัวเล็กน้อย เพื่อคู่บ่าวสาวจะได้มีเวลาเตรียมตัว พ่อแม่ของฝ่ายเจ้าสาวจะเชิญผู้มีเกียรติ ซึ่งเป็นคู่สามีภรรยาอาวุโส ให้ทำพิธีปูที่นอนในห้อง หรือเรือนหอ ผู้ที่ได้รับเลือกจะต้องเป็นคู่สามีภรรยา ที่แต่งงานอยู่กินกันมาจนแก่เฒ่า มีฐานะดีและมีลูกหลานที่เลี้ยงง่ายและลูกๆ ยังมีชีวิตอยู่ทุกคนการทำพิธีปู ที่นอน ในปัจจุบันทำพอเป็นพิธี เพราะว่าได้มีการจัดเตรียมไว้ก่อนวันแต่งงานไว้เรียบร้อยแล้ว ครั้นพอได้ฤกษ์ผู้ทำพิธี ก็จัดแจง ปูที่นอน จัดหมอนผ้าห่มกางมุ้ง พอถึงฤกษ์เรียงหมอน ผู้ทำพิธีฝ่ายชายก็ล้มตัวนอนทางด้านขวา

ฝ่ายหญิงนอนทางซ้าย เป็นการนอน เอาเคล็ดสิ่งของอันเป็นมงคลที่ใช้ในพิธีปูที่นอน มีอยู่หลายตำรา เช่น ใช้หินบดยา ฟักเขียว แมวตัวผู้สีขาว ซึ่งทาแปงและของหอมไว้ทั้งตัว รวมทั้งถั่วทอง งาเมล็ด ข้าวเปลือก อย่างละหยิบมือห่อผ้าไว้ในพาน ผู้ทำพิธีปูที่นอนจะหยิบของเหล่านี้วางบนที่นอนพร้อมกับแมว และกล่าวถ้อยคำอันเป็นมงคล แล้วนอนลงพอเป็นพิธี แล้วจึงลุกขึ้น สิ่งของที่ใช้ในการประกอบพิธีน่าจะมาจากคติคำอวยพรที่ว่า "ขอให้เย็นเหมือนฝัก หนักเหมือนแพง ให้อยู่เรือนเหมือนก้อนเส้า ให้เฝ้าเรือนเหมือนแมวคราว" ก้อนเส้า คือหินเตาไฟสำหรับหุงต้มในสมัยโบราณ แต่เห็นว่ามีคราบเขม่าสีดำสกปรกง่าย จึงเปลี่ยนเป็นหินบดยาแทน ส่วนแมวนั้นถือกันว่าเป็นสัตว์ที่เชื่องเหมือนกับผู้ที่ได้ผ่านการฝึกอบรมมา และถือเป็นสัตว์มงคล แมวคราว คือ แมวตัวผู้ที่มีอายุมาก มักนอนอยู่กับเรือนไม่ค่อยออกไปเที่ยวไหนๆ บางทีมีการนำกลีบดอกไม้ เช่นดอกกุหลาบ กลีบบานไม่รู้โรย หรือกลีบบัวมาโรย ไว้บนเตียงนอนให้คู่บ่าวสาวด้วย

๒.๑.๔.๒๕ การส่งตัวเจ้าสาว

เมื่อผู้ทำหน้าที่ปูที่นอนลุกขึ้นแล้ว โดยทำเป็นเพิ่งตื่นนอน ฝ่ายหญิงจะพูดในสิ่งอันเป็นมงคล เช่น ฝันว่าอย่างไรนั้ อยู่นี้ ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ดีงาม ฝ่ายชายก็จะทำนายทายทักปลอดบขวัณ ต่อจากนั้น จึงพากันลุกออกไป

เฒ่าแก่ของทั้งสองฝ่าย จึงให้คู่บ่าวสาวไปยังที่นอน พ่อแม่ของฝ่ายหญิงนำเจ้าสาวมาส่งให้เจ้าบ่าว พร้อมทั้งกล่าวฝากฝังให้ช่วยดูแล บอกว่าเจ้าสาวยังเล็กไม่รู้เรื่องการเรือนเท่าไรนัก หากมีสิ่งใดบกพร่องขอให้เจ้าบ่าวคอยว่ากล่าวตักเตือน อย่าให้ถึงกับดุด่าจนมีปากเสียง ให้เจ้าบ่าวรักใคร่เอ็นดู เหมือนน้องสาว ช่วยปกป้องคุ้มครองและให้การเลี้ยงดู อย่าได้ทอดทิ้ง ฯลฯ ฝ่ายเจ้าบ่าวกัรับคำเป็นอันดีจากนั้น พ่อแม่ของทั้งสองฝ่าย ก็อบรมคู่บ่าวสาว ให้รู้จักหน้าที่ของสามีภรรยาที่ดีซึ่งต่อไปจะต้องพึ่งพาอาศัยกัน แล้วให้คู่บ่าวสาวนอนลงที่นอน โดยเจ้าบ่าวนอนด้านขวา และเจ้าสาวนอนด้านซ้าย บางทีก่อนนอนก็ให้เจ้าสาวกราบบอกสามีก่อนเพื่อความเป็นสิริมงคล เพราะถือว่าสามีเป็นผู้ให้ความดูแลคุ้มครองเหตุที่เจ้าบ่าวนอนด้านขวา เพราะอยู่ใกล้ประตู หากมีเหตุอันตราย สามีจะสามารถคุ้มครองปกป้องภริยาของตนได้ เพราะถือว่า ผู้ชายมีความแข็งแรงกว่าหญิง ควรทำหน้าที่ดูแลปกป้อง

จากการศึกษาเรื่องข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประเพณีไทยในงานแต่งงาน ผู้ศึกษาจึงมีความคิดที่จะนำเอาประเพณีงานแต่งงานที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณออกมาเผยแพร่เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้รับรู้ถึงขนบธรรมเนียมและวิธีที่ถึงต้องตามหลักอย่างแท้จริง พร้อมบอกรายละเอียดวิธีการประดิษฐ์พานมงคลแต่ละพาน พร้อมทั้งภาพประกอบที่สวยงามและหาดูได้ยากในยุคปัจจุบันนี้ (แปลก สนธิรักษ์, ๒๕๔๗)

๒.๒ ความรู้เกี่ยวกับเว็บบล็อก

บล็อก (Blog หรือ Weblog) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่เกิดเป็นประเภทสังคมเครือข่ายออนไลน์ (Social Networking) นับเป็นชุมชนทางอินเทอร์เน็ตประเภท หนึ่งที่ได้รับความนิยมในยุคไซเบอร์ ด้วยว่า เป็นช่องทางการสื่อสารที่ผู้ให้และผู้รับ สามารถเลือกเข้าไปนำเสนอข้อมูล เลือก ที่จะอ่านเรื่องที่ตนเองสนใจ และแสดงความคิดเห็นระหว่างกันได้ เป็นการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย มีการ เรียงลำดับเนื้อหาตามวันที่นำเสนอ (Post) สามารถเข้าถึงด้วยคำสำคัญและ URL ของบล็อกบล็อกจึงเป็น เครื่องมือในการสื่อสารอีกช่องทางหนึ่งที่มีความสำคัญระดับตัวบุคคล หรือระดับองค์กร (กันยารัตน์ ศรีวิสุทธิกุล, ๒๕๕๑; ลักษณา เถาว์ทิพย์,๒๕๕๐) ตัวอย่างเช่น

- ประเภทบุคคล นักเขียนมีบล็อกสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างแฟนคลับของตนเอง หรือ นักเรียนมีบล็อกในการนำเสนอเรื่องราวที่ตนเองสนใจ เป็นต้น

• ประเภทองค์กร หลาย องค์กรมีเว็บบล็อกเพื่อการสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้เช่น Gotoknow.org เป็นเครื่องมือ สร้าง เว็บบล็อกที่พัฒนา โดย นักวิจัยชาวไทย โดยได้รับทุน สนับสนุนจากสถาบันส่งเสริมการ จัดการ ความรู้เพื่อสังคม (สคส.) Gotoknow.org นั้นมีชื่ออย่างเป็นทางการว่า The Gateway of Thailand Online Knowledge Management มีความสามารถในการจัดการเนื้อหาต่างๆ รองรับการใช้งานแบบ Multi Community of Practice ซึ่งหมายถึงการที่ผู้เขียนบล็อกสามารถที่จะเป็นสมาชิกของชุมชนบล็อกได้มากกว่า หนึ่งชุมชน (จันทวรรณ น้อยวัน และธวัชชัย ปิยะวัฒน์, ๒๕๔๘)

๒.๒.๑ ความสัมพันธ์ของบล็อก (Blog) กับเทคโนโลยีเว็บ ๒.๐ (Web ๒.๐)

สำหรับ Web ๒.๐ เป็นคำที่ได้ยินกันแพร่หลายเพราะเป็นยุคของ WWW ที่เป็นการทำงานเชิงระบบ เป็นเครื่องมือดิจิทัลที่ทำให้การสื่อสารจากผู้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตสร้าง แก๊ซและเผยแพร่เนื้อหาได้ด้วยตนเองและ แลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศระหว่างกัน ทำให้เกิดสังคมคอมพิวเตอร์ขึ้น เครื่องมือที่ทำให้เว็บกลายเป็นเว็บ ๒.๐ เช่น Blog, Wiki เป็นต้น (ทวีศักดิ์ กอนันตกุล, ๒๕๕๒)

Blog เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ทำให้ผู้เป็นสมาชิกสามารถเผยแพร่ ข้อมูลที่ต้องการ ไม่ว่าจะ เป็นข้อความ (Text) รูปภาพ (Image) ภาพเคลื่อนไหว (Video file) รวมถึงข้อมูลประเภทเสียงด้วย และยัง สามารถเชื่อมต่อ(link) กับแหล่งสารสนเทศอื่นๆ บนอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ ยังอนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการแสดงความคิดเห็นของ ซึ่งตรงกับหลักการของเทคโนโลยีเว็บ ๒.๐ ในศตวรรษที่ ๒๑ ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีเพื่อ การสืบค้น การนำเสนอ และเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างไร้พรมแดน นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน ๆ และ ครู ต่างโรงเรียน ต่างประเทศ ได้ทั่วโลกเทคโนโลยี Web ๒.๐ เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียน และครูโดยใช้เว็บไซต์เป็นห้องเรียนออนไลน์ ซึ่ง Web ๒.๐ เป็นเว็บไซต์ที่ผู้ใช้งานสามารถสื่อสารกันได้สองทาง โดยมีเจ้าของเว็บไซต์เป็นผู้กำหนดสิทธิ์ในการใช้งาน มีเครื่องมือที่สนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้มากมายทั้งค้นคว้า สื่อสาร นำเสนอ สนับสนุนสมรรถนะผู้เรียนตามหลักสูตร ๒๕๕๑ และทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ได้อย่างโดดเด่นยิ่ง

๒.๒.๒ ประโยชน์ของบล็อกต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๒.๒.๑ ในการเรียนเพื่อจะ “รู้” blog เป็นเครื่องมือแลกเปลี่ยนความรู้ของผู้เรียน การเขียน blog จะอนุญาตให้ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นต่อความรู้ที่ผู้เรียนเขียนถ่ายทอดลงไป ใน blog และผู้เรียนได้ เขียนโต้ตอบต่อความคิดเห็น นั้น ๆ ในลักษณะของการสนทนาเพื่อหาความแตกฉานในตัวเอง ความรู้ ถือได้ว่าเป็นการ ร่วมกันสกัดความรู้ฝังลึกได้อย่างดี

๒.๒.๒.๒ ในการเรียนเพื่อจะ “ทำ” ผู้เรียนสามารถใช้ blog เป็นเครื่องมือสร้างความรู้ บันทึก ข้อมูล เรื่องราว เผยแพร่ความรู้ ข่าวสารความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ในสิ่งที่สนใจ

๒.๒.๒.๓ การเรียนรู้เพื่อจะ “อยู่ด้วยกัน” blog เป็นเครื่องมือในการค้นหาและการแลกเปลี่ยน ความรู้

๒.๒.๒.๔ การเรียนรู้เพื่อจะ “เปลี่ยนตัวเอง” blog เป็นเครื่องมือในการรวบรวมและแยกแยะ ประเภทของความรู้ ค้นหาความรู้ ผู้ชำนาญการ และชุมชนปฏิบัติ สกัดแก่นความรู้ และสร้างความสัมพันธ์ของ ความรู้

๒.๒.๒.๕ การเรียนรู้เพื่อจะ “เปลี่ยนสังคม” blog เป็นเครื่องมือในการสร้างลำดับความน่าเชื่อถือ และความถูกต้องของความรู้ ของผู้เรียนโดยมีผู้นำเอาความรู้นั้นไปใช้ ให้เกิดผลและนำผลมาปรับปรุงความรู้เดิมให้ เกิดความรู้ตัวใหม่ หรือทำให้ความรู้นั้น ๆ มีความถูกต้องมีหลักฐานที่วัดได้ทางวิทยาศาสตร์ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ประโยชน์ของ Blog ต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ คือ เป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ เผยแพร่ความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ เป็นเครื่องมือในการค้นหาความรู้ ผู้ชำนาญการ ชุมชนปฏิบัติ เป็นเครื่องมือในการรวบรวมและ แยกแยะประเภทของความรู้ สกัดแก่นความรู้ และสร้างความสัมพันธ์ของความรู้การสร้างลำดับความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของความรู้โดยผู้นำเอาความรู้นั้นไปใช้และยังเป็นเครื่องมือในการแสดงรายละเอียดของแก่นความรู้ อย่างเป็นระบบ

เพิ่มขึ้นดังนั้นจะเห็นได้ว่าความรู้สึกทางบวกอื่นๆ ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกและความสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน และระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพึงพอใจโดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจมนุษย์มักได้แก่ทรัพยากรหรือสิ่งเร้า การวิเคราะห์ระบบความพอใจการศึกษาทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการที่จะเกิดความพึงพอใจและความสุขแก่มนุษย์ความพึงพอใจเกิดได้มากที่สุดเมื่อทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นที่ต้องการครบถ้วน

กู๊ด (Good, ๑๙๗๓:๑๓) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจหมายถึงคุณภาพสถานภาพหรือระดับความพึงพอใจซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจและทัศนคติของบุคคลที่มีต่อคุณภาพและสถานภาพของสิ่งนั้น

จากการศึกษาผู้ศึกษาสรุปได้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกในทางที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นความรู้สึกที่ชอบหรือสิ่งที่พอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆของงาน และเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้งานที่ทำประสบผลสำเร็จ

๓.๒ ความรู้เกี่ยวกับความพึงพอใจ

๓.๒.๑ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ

องค์ประกอบของอิทธิพลต่อความพึงพอใจของบุคคลในการเรียนว่าประกอบด้วยองค์ปัจจัยต่างๆ ๗ ประการคือ

๓.๒.๑.๑ ความสมหวังในชีวิต ความสมหวังเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา ปรารถนาให้ตนเองประสบผลสำเร็จในชีวิตการเรียนในแนวทางที่ตนเองพึงพอใจ ก็จะทำให้เกิดความทุ่มเท ความพยายามกำลังกาย กำลังใจในการเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์และการเปลี่ยนแปลงแก่ตนเองทั้งในด้านความคิด ความสามารถ ทักษะและการเรียน

๓.๒.๑.๒ ความพึงพอใจในการเรียน ถ้ามนุษย์ได้เรียนรู้ในสิ่งที่มนุษย์พอใจก็จะมีความสุขและทำให้ผลงานที่ทำมีความประสบผลสำเร็จความพึงพอใจในการเรียนนั้นเกิดผลจากการเรียนเป็นที่น่าพอใจการได้รับรางวัลจากการเรียนหรือการประกวดสิ่งต่างๆ การได้รับการเสริมแรงในทางบวกจากอาจารย์ผู้สอนหรือครูฝึก เป็นต้นสิ่งต่างๆเหล่านั้นทำให้เกิดความพึงพอใจในการเรียน

๓.๒.๑.๓ การยอมรับนับถือ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องการพึ่งพาอาศัย ถ้ามนุษย์หรือสมาชิกที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง โดดเดี่ยว เขาก็จะเกิดความวิตกกังวลเครียด ไม่สามารถเรียนหรือปฏิบัติงานให้เกิดผลดีได้ แต่ทางตรงกันข้ามถ้าสมาชิกนั้นเป็นบุคคลที่สังคมยอมรับนับถือและให้ความไว้วางใจ บุคคลนั้นย่อมมีความสุขใจ มีความพึงพอใจต่อการเรียนหรือการทำงานนั้นๆให้บรรลุผลที่ตั้งไว้ได้

๓.๒.๑.๔ ความก้าวหน้า เมื่อทุกคนเข้ามาเรียนในสถาบันสิ่งที่ทุกคนหวังคือความก้าวหน้า หมายถึง เมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วโอกาสที่จะได้รับตำแหน่งหน้าที่การงานและเงินเดือนสูงขึ้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้ย่อมเป็นกำลังใจให้มนุษย์เราพร้อมที่ฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ในการเรียนหรือการปฏิบัติงานนั้นๆ ได้

๓.๒.๑.๕ ความสนใจ ความสนใจเป็นภาวะที่จิตใจของมนุษย์จดจ่อและปรารถนาที่จะรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อนำไปบำบัดความต้องการให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ถ้าบุคคลนั้นมีความสนใจกับการเรียนก็จะทำให้มีการกระตือรือร้น ก่อให้เกิดแรงจูงใจอยากที่จะเรียน เมื่อแรงจูงใจก็จะเกิดมีการกระตุ้นซึ่งย่อมจำทำให้การเรียนนั้นมีประสิทธิภาพกว่าการเรียนที่ไม่มีมีการกระตุ้นเตือน

๓.๒.๑.๖ ความเสมอภาค หมายถึง การเทียบเท่ากันในการเรียนของคนในสถาบัน ไม่มีการแบ่งแยกนักเรียนในระบบ นอกระบบหลักสูตรหรือการลำเอียงของอาจารย์ผู้สอน เพราะสิ่งเหล่านี้จำทำลายขวัญในการเรียนของนักเรียน และจะทำลายความสามัคคีในสถาบันนั้นๆ

๓.๒.๑.๗ สภาพการเรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่างๆที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถรับความรู้ ประสบการณ์ได้เต็มที่ด้วยความเข้าใจ กระตือรือร้น และมีความพึงพอใจกับการเรียน

๓.๒.๒ การวัดความพึงพอใจ

บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ (๒๕๓๑:๑๘๙) ได้กล่าวเพิ่มเติมในเรื่องการวัดความพึงพอใจว่า สามารถวัดทัศนคติได้เกือบทุกเรื่องและให้ค่าที่เที่ยงตรงสูงในขณะนั้น

บุญเรือง ขจรศิลป์ (๒๕๒๘:๑๓๗) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจว่าความพึงพอใจหรือทัศนคติ เจตคติ เป็นการแสดงออกค่อนข้างซับซ้อนจึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง เราสามารถที่จะวัดทัศนคติได้โดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทนฉะนั้นการวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตจำกัด อาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น ถ้าบุคคลเหล่านั้นแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนนี้เกิดขึ้นได้ เป็นลักษณะการจัดการทั่วไป ดดยเสนอว่าเทคนิคของลิเคิร์ต (Likert เป็นแบบหนึ่งที่สามารถใช้กับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง

ภินดา ชัยปัญญา (๒๕๓๑:๒๘) ได้กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจสามารถทำได้หลายวิธีได้แก่ การใช้แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ และการสังเกต

สุภรณ์ ศรีพหล (๒๕๑๙:๑) ได้กล่าวว่าความพึงพอใจย่อมเป็นผลมาจากหลายปัจจัยที่ยังชี้ขาดชัดเจนไม่ได้ว่าปัจจัยใดสำคัญกว่ากันเรื่องการวัดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจนั้น เป็นการยากที่จะทำได้ข้อเท็จจริงเพราะไม่มีเครื่องมือใดวัดจิตใจของคนได้อย่างเพียงพอ พร้อมทั้งได้เสนอแนวทางการวัดความพึงพอใจไว้สรุปดังนี้

๑. สังเกตการณ์ คือ การเฝ้าติดตามเอาใจใส่ดูแลความเป็นไปและการเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่ต้องการรู้อย่างใกล้ชิดในระยะเวลาที่กำหนดให้ โดยการสังเกตสิ่งที่มีอยู่ซึ่งอาจเป็นวัตถุสิ่งของที่ไม่มีชีวิต การเคลื่อนไหวหรือสิ่งมีชีวิตในลักษณะโครงสร้างทั่วไป ไม่คำนึงถึงการกระทำการวัดความพึงพอใจ โดยวิธีนี้ ผู้วัดจะต้องกระทำอย่างจริงจังและมีแบบแผนที่แน่นอน จึงจะสามารถประเมินถึงระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการได้อย่างถูกต้อง

๒. การสัมภาษณ์ เป็นแบบแผนที่ใช้ตรวจหาข้อเท็จจริงจากภาษาความเป็นอยู่ของสังคม เป็นวิธีการที่ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ การวัดความพึงพอใจโดยวิธีนี้เป็นวิธีที่ประหยัดและมีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง

๓. การใช้แบบสอบถาม เป็นการขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัดเป็นการแสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกหรือเป็นคำตอบอิสระ โดยคำถามจะถามถึงความพึงพอใจในด้านต่างๆ เป็นลักษณะการให้บริการ สถานที่ให้บริการ ระยะเวลาในการให้บริการ ความสะดวกที่จะให้บริการต่างๆ

จากการศึกษาเรื่องความพึงพอใจในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วัดความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปซึ่งเป็นการวัดความรู้สึกนึกคิดของของบุคคลทั่วไปในการศึกษา เรื่องการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทยกรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจซึ่งพิจารณาจากคะแนนการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปที่เข้าไปศึกษา เรื่องการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Kapook.com ได้เรียบเรียงข้อมูลไว้ว่า ประเพณีการจัดขันหมากในงานแต่งงาน ในขบวนจะแบ่งออกเป็น "ขันหมากเอก" และ "ขันหมากโท" ติดตามด้วยเหล่าบริวารขันหมาก ส่วนรูปตามแบบฉบับฝีมือชาววังที่นิยมทำกันนั้น มี ๒ แบบ คือ แบบใช้พลุจิบ กับ แบบที่ไม่ใช้พลุจิบ โดยทั้ง ๒ แบบ จะใส่หมากพลุเป็นจำนวนคู่ อย่าง คู่ ๔ หรือ คู่ ๘ นำมาจัดเรียงให้สวยงาม สาเหตุที่ต้องมีการใส่หมากพลุลงไปในงานขันหมาก ก็เพราะในสมัยก่อนนิยมกินหมาก จึงมีการใช้หมากพลุเป็นเครื่องต้อนรับ เพื่อแสดงไมตรีจิต และหมายถึงความยินดีต้อนรับอย่างเป็นทางการด้วยไมตรีจิต ซึ่งนอกจากพานขันหมากเอกแล้ว ยังมีพานต่าง ๆ ที่ฝ่ายชายจะต้องเตรียมทั้งหมดเพื่อแห่ในขบวนขันหมาก ๑. พานขันหมาก เป็นพานของฝ่ายชายเชิญมาที่บ้านฝ่ายหญิง ประกอบด้วย พลุ ๒ พาน ในพานจะมี หมาก ๘ ผล, พลุ ๔ เรียง ๆ ละ ๘ ใบ, ถุงเงิน ๒ ใบ, ถุงทอง ๒ ใบ ข้างในบรรจุ ถั่วเขียว, งาดำ, ข้าวเปลือก, ข้าวตอก และซองเงิน ๑ ซอง ๒. พานสินสอด พานทองหมั้น ใช้สำหรับใส่เงิน, ทอง, เพชร, นาค ไว้ในพานเดียวกัน ใช้สองพานหรือ ๑ พานก็ได้ ซึ่งพานนี้จะมีผ้าคลุมไว้ ส่วนใหญ่ใช้ผ้าลูกไม้ ภายในพาน นอกจากสินสอดเงินทองแล้ว จะต้องมีใบเงิน, ใบทอง, ใบนาค, กลีบกุหลาบ, กลีบดาวเรือง, กลีบบานไม่รู้โรย, ดอกมะลิ, ดอกกรัก, ถุงเงิน และถุงทอง ๓. พานแหวนหมั้น ใช้พานขนาดเล็กซึ่งจะมีการออกแบบที่รองแหวนด้วยการจัดประดับพานด้วยดอกไม้ เพื่อความสวยงาม ๔. พานรูปเทียนแพ เพื่อจะใช้พานนี้ในการรับไหว้ผู้ใหญ่ ๕. พานเชิญขันหมาก ๑ พาน โดยจะให้เด็กผู้หญิง ฝ่ายเจ้าสาวถือต้อนรับขันหมาก นำขันหมากเจ้าบ่าว ๖. พานต้นกล้วย ๑ คู่ ต้นอ้อย ๑ คู่ เพื่อสื่อถึงให้คู่บ่าวสาวทำมาค้าขายเจริญรุ่งเรือง นอกจากนี้ ต้นกล้วยยังหมายถึงให้มีลูกเต็มบ้านหลานเต็มเมือง ทั้งนี้ ส่วนใหญ่แล้วจะใช้เป็นต้นเล็กนำมาให้เต่าแก่ฝ่ายเจ้าบ่าวเป็นคนถือ

Happysung (๒๐๑๒) กล่าวไว้ว่า ธรรมเนียมไทยแท้แต่โบราณ งานแต่งงานจะเป็นงานใหญ่ที่สุดในบรรดา งานมงคลทั้งหลาย เพราะเป็นการก่อตั้งครอบครัวใหม่ เริ่มชีวิตใหม่ แต่ละฝ่ายต่างก็มีวงศาคณาญาติและมิตรสหาย มากหน้าหลายตา แยกหรือจึงมากันมากและต่างแต่งชุดสวย ๆ งาม ๆ ประดับเครื่องถนิมพิมาภรณ์พร้อมพริกทุกคนยิ้มแย้มแจ่มใสกล่าวแต่คำอันเป็นมงคลที่ขาดไม่ได้คือข้าวปลาอาหารขนมนมเนยเลี้ยงพระและเลี้ยงแขกซึ่งนอกจากจะโอชะรสแล้วยังต้องสวยงามและชื่อดีมีความหมายอันเป็นมงคลสอดรับกับพิธีอีกด้วย

สมัยโบราณงานเลี้ยงมักจะทำที่บ้าน ส่วนใหญ่เป็นบ้านเจ้าสาวเพราะเจ้าบ่าวต้องยกขบวนขันหมากไปสู่ขอ ขนมนมในพิธีสู่ขอตามตำรับโบราณจะเป็นขนมต้ม ใส่มาในถาดเงินพร้อมใบเงินใบทอง ส่วนขนมในขบวนแห่ขันหมากของฝ่ายชายมักเป็นขนมทั้ง ๙ ได้แก่ ขนมใส่ไส้ ขนมหน้าवल ขนมเล็บมือนาง ขนมละมุด ขนมพระพาย ขนมทอง ขนมบ่าบับ ขนมทองพลุ และขนมชะมด พอถึงพิธีเลี้ยงพระและเลี้ยงแขกฝ่ายเจ้าสาวมักจะทำขนมกง ขนมหันตรา ขนมสามเกลอ ขนมโพรงแสม ขนมรังนก ขนมนมสาว ขนมเสน่ห์จันทร์เลี้ยง มีคำอธิบายว่าชื่อขนมกงอุปมาเหมือนหนุ่มสาวจับมือเดินไปข้างหน้าดุจล้อเกวียน ขนมหันตราดูการดีตราจง ขนมโพรงแสมดูเสาเรือนของคู่บ่าวสาว ส่วนขนมบ่าบับจะแสดงนิสัยเจ้าบ่าวหรือเปล่าไม่รู้ ขนมหน้าवल ขนมนมสาว ขนมเล็บมือนาง เขาว่าเป็นตัวแทนเจ้าสาว ส่วนของหวานสมัยนั้นจะเริ่มด้วยพวกที่มีชื่อเป็นมงคล เช่น ทองหยิบ ทองเอก ทองพลุ ฝอยทอง ทองหยอด ขนมชั้น จ่ามงกุฎ และถั่ว งา สาคุ ข้าวฟ่าง ลูกเดือย ซึ่งแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ออกลูกออกหลานมาก

บุญรอด วงษ์สวาท (๒๕๕๐:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการจัดการเรียนรู้อาชีพ เคมี เรื่องคุณสมบัติตามตารางธาตุ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนพรหมานุสรณ์จังหวัดเพชรบุรีพบว่า (๑)บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์วิชาเคมี เรื่องคุณสมบัติตามตารางธาตุโดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มีประสิทธิภาพ ๗๘.๐๐/๗๙.๖๗ (๒) กลุ่มทดลองมีความเห็นว่าบทเรียนดังกล่าวมีความน่าสนใจเหมาะสม และมีประโยชน์สำหรับการเรียนรู้ด้วยตัวเอง

บทที่ ๓ วิธีการดำเนินการ

โครงการวิจัยเรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน ลักษณะการวิจัยเป็นการทดลองและสำรวจความพึงพอใจ เพื่อศึกษา ๑) เพื่อศึกษารวบรวมรูปแบบงานศิลปดอกไม้แบบไทยที่ใช้ในประเพณีแต่งงาน ๒) เพื่อผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย:กรณีศึกษาประเพณีแต่งงาน ๓) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อ สื่ออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

แผนภูมิที่ ๓.๑ แสดงวิธีการดำเนินการ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา: ประเพณีงานแต่งงาน

๓.๑ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

๓.๑.๑ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน โดยแบ่งเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ ลักษณะเต็มคำ จำนวน ๘ ข้อ

ตอนที่ ๒ คำถามสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน (Rating Scale) จำนวน ๑๕ ข้อ

๓.๑.๒ แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายต่อการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน จำนวน ๕๐ คน ได้แก่ ๑) นักวิชาการ ๕ คน ๒) ผู้ประกอบการ ๑๐ คน ๓) บุคคลทั่วไป ๓๕ คน โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย (Rating Scale) จำนวน ๔ ข้อ

ตอนที่ ๒ คำถามสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน (Rating Scale) จำนวน ๑๔ ข้อ

๓.๒ วิธีการดำเนินการ

๓.๒.๑ ขั้นตอนการผลิตชุดพานขันหมาก เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา: ประเพณีงานแต่งงาน

๓.๒.๑.๑ วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตชุดพานขันหมาก มีดังนี้

วัสดุ-อุปกรณ์	
๑. พานขนาด ๗-๘ นิ้ว	๙. ริบบิ้นผ้าต่วน
๒. ผ้าป๊อปปิ่น	๑๐. ดอกรักพลาสติก
๓. กาวลาเท็กซ์	๑๑. ดอกพุดปิ่น
๔. ปืนกาวพร้อมไส้กาว	๑๒. ดอกไม้ดินปั้น
๕. เกสรดอกบัว	๑๓. ขี้ขบาพลาสติก
๖. เข็มและด้าย	๑๔. ดอกบัวจากผ้า
๗. ด้ายร้อยมาลัย	๑๕. กรรไกร
๘. ที่เย็บกระดาษพร้อมไส้เย็บ	

ตารางที่ ๓.๑ แสดงวัสดุ-อุปกรณ์ในการผลิตชุดพานขันหมาก

๓.๒.๑.๒ ส่วนประกอบของการผลิตชุดพานชั้นหมาก จำนวน ๕ พาน ดังนี้

๑. พานชั้นหมาก
๒. พานรูปเทียนแพ
๓. พานสินสอด
๔. พานเชิญชั้นหมาก
๕. พานแหวน

ภาพที่ ๓.๑ แสดงชุดพานชั้นหมาก

๑) คอไม้

ภาพที่ ๓.๒ แสดงคอไม้

๒) เย็บแบบกลีบบัว

ภาพที่ ๓.๓ แสดงเย็บแบบกลีบบัว

๓) ดอกข่า

ภาพที่ ๓.๔ แสดงดอกข่า

๔) ตาข่าย

ภาพที่ ๓.๕ แสดงตาข่าย

๕) อุบะ

ภาพที่ ๓.๖ แสดงอุบะ

๖) กระทง

ภาพที่ ๓.๗ แสดงกระทง

๗) กระทงตกแต่งกลีบบัว

ภาพที่ ๓.๘ แสดงกระทงตกแต่งกลีบบัว

พานขันหมาก เป็นพานของฝ่ายชายเชิญมาที่บ้านฝ่ายหญิง ซึ่งประกอบไปด้วย หมากพลู ใบเงิน ใบทอง ใบนาค ข้าวเปลือก งา ถั่วเขียว ถั่วทอง ถูงเงิน ถูงทอง ดอกรัก ดอกดาวเรือง และดอกบานไม่รู้โรย

ภาพที่ ๓.๙ แสดงพานขันหมาก

ของมงคลใส่พานชั้นหมาก

๑. พนมใบทอง
๒. พนมใบเงิน
๓. พนมใบนาค
๔. ดอกดาวเรือง
๕. ดอกกรั๊ก
๖. ดอกบานไม่รู้โรย
๗. ดอกแก้ว
๘. ข้าวตอก
๙. ถั่วเขียว
๑๐. งา
๑๑. ข้าวเปลือก
๑๒. หมากพลู

ภาพที่ ๓.๑๐ แสดงของมงคลใส่พานชั้นหมาก

พานสินสอด เป็นพานสำหรับใส่เงิน ทอง เพชร นาค ไว้ในพานเดียวกัน แต่ถ้ามีฐานะค่อนข้างดีจะแยกพานสินสอด เป็น ๒ พาน คือ เป็นพานสินสอดเงิน และพานสินสอดทอง

ภาพที่ ๓.๑๑ แสดงพานสินสอด

ส่วนประกอบของพานสินสอด

ภาพที่ ๓.๑๒ แสดงส่วนประกอบของพานสินสอด

กรวยครอบพานชั้นหมากและพานสินสอด

ภาพที่ ๓.๑๓ แสดงกรวยครอบพานชั้นหมากและพานสินสอด

พานรูปเทียนแพ เป็นการคารวะกราบขอขมาลาโทษแก่ญาติผู้ใหญ่ และเป็นการขอพรขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ รวมถึงการขอพรจากผู้ใหญ่ทั้งฝ่ายชาย-หญิง

ภาพที่ ๓.๑๔ แสดงรูปเทียนแพ

ส่วนประกอบของพานรูปเทียนแพ

๑) กระทงดอกไม้

ภาพที่ ๓.๑๕ แสดงกระทงดอกไม้

๒) ตาข่ายและมาลัยแบน

ภาพที่ ๓.๑๖ แสดงตาข่ายและมาลัยแบน

พานแหวน ใช้สำหรับใส่แหวนหมั้นของคู่บ่าวสาวชายหญิง ในกรณีที่มีการหมั้น-การแต่งงานเกิดขึ้น

ภาพที่ ๓.๑๗ แสดงพานแหวน

ส่วนประกอบของพานแหวน

ภาพที่ ๓.๑๘ แสดงส่วนประกอบของพานแหวน

พานเชิญขันหมาก เมื่อขบวนขันหมากมาถึงบ้านฝ่ายเจ้าสาว เด็กน้อยจะเป็นผู้ถือและผ่านประตูเงินประตูทอง ฝ่ายหญิงก็จะลงมาเชิญขันหมากขึ้นเรือน เป็นธรรมเนียมที่เชื้อเชิญและต้อนรับญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายขึ้นเรือน

ภาพที่ ๓.๑๙ แสดงพานเชิญขันหมาก

เครื่องมงคลในพานเชิญขันหมาก

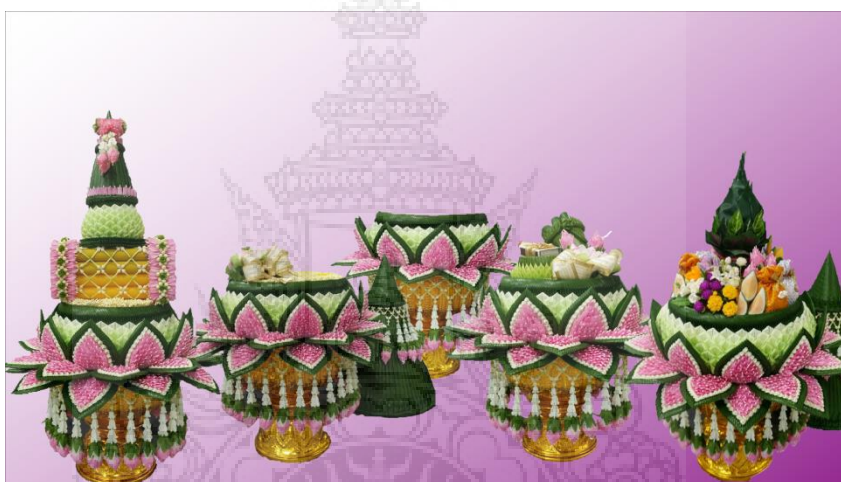

ภาพที่ ๓.๒๐ แสดงเครื่องมงคลในพานเชิญขันหมาก

การจัดวางพานเชิญชั้นหมาก

ภาพที่ ๓.๒๑ แสดงการจัดวางพานเชิญชั้นหมาก

ภาพที่ ๓.๒๒ แสดงชุดพานชั้นหมาก

๓.๒.๑.๓ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ ๓.๒๒ แสดงสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

๓.๓ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บแบบสอบถามตามจำนวนที่กำหนดได้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลประมวลผลโดยวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่เลือก } X \times 100}{\text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}} = \frac{n \times 100}{N}$$

$$\text{ค่าเฉลี่ย } \bar{X} = (X) = \frac{\sum fx}{N}$$

แปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์การให้คะแนน ๕ ระดับ ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
๕	เหมาะสมมากที่สุด
๔	เหมาะสมมาก
๓	เหมาะสมปานกลาง
๒	เหมาะสมน้อย
๑	เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์ของการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๕๐-๕.๐๐	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๓.๕๐-๔.๔๙	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๐-๓.๔๙	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๕๐-๒.๔๙	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐-๑.๔๙	พึงพอใจน้อยที่สุด

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการดำเนินงานโครงการการวิจัย เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา: ประเพณีงานแต่งงาน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ศึกษา แบ่งออกเป็น ๒ ตอน มีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และ เผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาคือ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ เพื่ออธิบายข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ ต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน โดยแบ่งแบ่งเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ ลักษณะเต็มคำ จำนวน ๘ ข้อ

ตอนที่ ๒ คำถามสอบถามความคิดเห็นต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน (Rating Scale) จำนวน ๑๕ ข้อ

แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายต่อการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน จำนวน ๕๐ คน ได้แก่ ๑) นักวิชาการ ๕ คน ๒) ผู้ประกอบการ ๑๐ คน ๓) บุคคลทั่วไป ๓๕ คน โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย (Rating Scale) จำนวน ๔ ข้อ

ตอนที่ ๒ คำถามสอบถามความคิดเห็นต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน (Rating Scale) จำนวน ๑๔ ข้อ

ตารางที่ ๔.๑ แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ผู้เชี่ยวชาญ	ความเชี่ยวชาญ	วุฒิการศึกษา	อาชีพ	สถานที่ทำงาน	ประสบการณ์ การทำงาน
๑	อาจารย์วีรวรรณ จันทนะ	ภาพดิจิทัล, สื่อการเรียน- การสอน	ค.ม. เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ (วิชาเทคโนโลยี มิติเดียว)	อาจารย์	คณะ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มทร.พระนคร	๑๗ ปี
๒	อาจารย์สุชีรา ผ่องใส	ศิลปะ	กศ.ม.	อาจารย์	คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร	๙ ปี
๓	นายรัฐสิทธิ์ วังทะพันธ์	งานประดิษฐ์	คศ.ม.	อาจารย์	ร.ร.เทพศิรินทร์	๖ ปี
๔	นายจักรพรรณ รูปงาม	งานประดิษฐ์	คศ.ม.	อาจารย์	มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ	๕ ปี
๕	นางสาวกรองกาญจน์ แดงเหล็ก	พานขันหมากใน พิธีงานแต่ง	คศ.บ	ธุรกิจส่วนตัว	พุทธมณฑลสาย ๔	๕ ปี

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเชี่ยวชาญด้านงานประดิษฐ์ จำนวน ๒ ท่าน มีความเชี่ยวชาญด้านภาพดิจิทัล,สื่อการเรียน-การสอน จำนวน ๑ ท่าน มีความเชี่ยวชาญศิลปะ จำนวน ๑ ท่าน และมีความเชี่ยวชาญด้านการทำพานขันหมากในพิธีงานแต่งงาน จำนวน ๑ ท่าน อีกทั้งมีความเชี่ยวชาญชำนาญในทักษะวิชาชีพ เป็นระยะเวลาในการทำงานมากกว่า ๕ ปี ขึ้นไป

ตารางที่ ๔.๒ ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
๑. ด้านภาพประกอบ		
๑.๑ ขนาดของภาพมีความเหมาะสม	๔.๒๐	มาก
๑.๒ ความคมชัดของภาพในการนำเสนอ	๔.๕๐	มาก
๑.๓ การสื่อความหมายของภาพสอดคล้องกับเนื้อหา	๔.๖๐	มากที่สุด
๑.๔ ความชัดเจนของภาพขณะเคลื่อนไหว	๔.๒๐	มาก
๑.๕ การขยายและลดขนาดของภาพขณะเคลื่อนไหว	๔.๐๐	มาก
รวม	๔.๒๘	มาก
๒. ด้านตัวอักษร		
๒.๑ ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม	๔.๕๐	มาก
๒.๒ รูปแบบของตัวอักษรสวยงามอ่านง่าย	๔.๕๐	มาก
๒.๓ ตำแหน่งการจัดวางตัวอักษร	๔.๕๐	มาก
รวม	๔.๕๐	มาก

ตารางที่ ๔.๒ (ต่อ) ความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
๓. ด้านเนื้อหา		
๓.๑ ความถูกต้องของเนื้อหา	๕.๐๐	มากที่สุด
๓.๒ การเรียบเรียงขั้นตอนการนำเสนอ	๔.๔๐	มาก
๓.๓ ความน่าสนใจของการนำเข้าสู่เนื้อหา	๔.๐๐	มาก
๓.๔ ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ	๔.๔๐	มาก
รวม	๔.๔๕	มาก
๔. ด้านคุณภาพเทคนิคการนำเสนอ		
๔.๑ ความเหมาะสมของการใช้เทคนิคพิเศษในการนำเสนอ	๔.๔๐	มาก
๔.๒ ความเหมาะสมของเสียงดนตรีประกอบภาพที่นำเสนอ	๔.๘๐	มากที่สุด
๔.๓ ความเร็วในการนำเสนอภาพและคำบรรยาย	๔.๔๐	มาก
รวม	๔.๕๓	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ คน มีความพึงพอใจเกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน ด้านคุณภาพเทคนิคการนำเสนอ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๓ รองลงมาด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๕ ด้านตัวอักษร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๐ และด้านภาพประกอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๕ อยู่ในระดับมาก มีรายละเอียดดังนี้

๑. ด้านภาพประกอบพบว่า

การสื่อความหมายของภาพสอดคล้องกับเนื้อหา มีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๐ ความคมชัดของภาพในการนำเสนอ มีความพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๐ ขนาดของภาพมีความเหมาะสม, ความชัดเจนของภาพขณะเคลื่อนไหว มีความพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐ และการขยายและลดขนาดของภาพขณะเคลื่อนไหว มีความพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐

๒. ด้านตัวอักษรพบว่า

ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม รูปแบบของตัวอักษรสวยงามอ่านง่าย และตำแหน่งการจัดวางตัวอักษร มีความพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๐

๓. ด้านเนื้อหาพบว่า

ความถูกต้องของเนื้อหา มีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕.๐๐ การเรียบเรียงขั้นตอนการนำเสนอ, ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ มีความพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๐ และความน่าสนใจของการนำเข้าสู่เนื้อหา มีความพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐

๔. ด้านคุณภาพเทคนิคการนำเสนอพบว่า

ความเหมาะสมของเสียงดนตรีประกอบภาพที่นำเสนอ มีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๘๐ ความเหมาะสมของการใช้เทคนิคพิเศษในการนำเสนอ และความเร็วในการนำเสนอภาพและคำบรรยาย มีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๐

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การลำดับขั้นตอนชัดเจนดีมาก ควรเพิ่มคำอธิบายใต้ภาพสั้นๆควรบอกถึงการประดิษฐ์กลีบหรือการร้อยตาข่าย เช่นการพับกลีบคอมาลัยเปีย การร้อยตาข่ายลายเกร็ด เป็นต้น

ตารางที่ ๔.๓ แสดงความถี่ และค่าร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

(N = ๕๐)		
ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
๑. เพศ		
หญิง	๒๑	๔๒
ชาย	๒๙	๕๘
รวม	๕๐	๑๐๐
๒. อายุ		
ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๑๒	๒๔
๒๑-๓๐ ปี	๑๔	๒๘
๓๑-๔๐ ปี	๙	๑๘
๔๑-๕๐ ปี	๖	๑๒
๕๑ ปีขึ้นไป	-	-
รวม	๕๐	๑๐๐
๓. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒	๔
ปริญญาตรี	๓๗	๗๔
สูงกว่าปริญญาตรี	๑๑	๒๒
อื่นๆ	-	-
รวม	๕๐	๑๐๐
๔. อาชีพ		
นักศึกษา	๑๕	๓๐
นักวิชาการ	๑๐	๒๐
ผู้ประกอบการ	๕	๑๐
บุคคลทั่วไป	๒๐	๔๐
รวม	๕๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๕๘ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๔๒ อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๔ อายุ ๒๑-๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๘ อายุ ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๘ และอายุ ๔๑-๕๐ คิดเป็นร้อยละ ๑๒ การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๗๔ สูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ ๒๒ และต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๔ ส่วนใหญ่บุคคลทั่วไป คิดเป็นร้อยละ ๔๐ นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๓๐ นักวิชาการ คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ผู้ประกอบการ คิดเป็นร้อยละ ๑๐

ตารางที่ ๔.๔ ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
๑. เนื้อหาน่าสนใจชัดเจนเข้าใจง่าย	๔.๓๐	มาก
๒. ขั้นตอนการทำเข้าใจง่ายสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง	๔.๒๒	มาก
๓. เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ	๔.๑๘	มาก
๔. การเรียบเรียงขั้นตอนในการนำเสนอ	๔.๑๘	มาก
๕. เป็นสื่อแนะนำเสนอการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม	๔.๑๖	มาก
๖. ลำดับภาพได้ต่อเนื่อง	๔.๐๘	มาก
๗. ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ	๔.๐๘	มาก
๘. ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม	๔.๐๒	มาก
๙. ความเหมาะสมของการใช้เทคนิคพิเศษในการนำเสนอ	๓.๙๖	มาก
๑๐. ความเร็วในการนำเสนอภาพและคำบรรยาย	๓.๙๖	มาก
๑๑. ความเหมาะสมของเสียงดนตรีประกอบภาพที่นำเสนอ	๓.๘๘	มาก
๑๒. ความชัดเจนของภาพขณะเคลื่อนไหว	๓.๘๒	มาก
๑๓. รูปแบบของตัวอักษรมีความสวยงามอ่านง่าย	๓.๘๐	มาก
๑๔. ขนาดของภาพมีความเหมาะสม	๓.๗๐	มาก
รวม	๔.๐๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๒ เมื่อพิจารณาว่าทุกข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยตามลำดับ ๔.๓๐, ๔.๒๒, ๔.๑๘, ๔.๑๘, ๔.๑๖, ๔.๐๘, ๔.๐๘, ๔.๐๒, ๓.๙๖, ๓.๙๖, ๓.๘๘, ๓.๘๒, ๓.๘๐, ๓.๗๐

ข้อเสนอแนะ

๑. การลำดับขั้นตอนชัดเจนดีมาก ควรเพิ่มคำอธิบายใต้ภาพสั้นๆ
๒. ภาพและชิ้นงานสวยงาม
๓. น่าจะมีเสียงคำบรรยายประกอบเพิ่มเติม

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงการวิจัยเรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน ลักษณะการวิจัยเป็นการทดลองและสำรวจความพึงพอใจ เพื่อศึกษา ๑) เพื่อศึกษารวบรวมรูปแบบงานศิลปดอกไม้แบบไทยที่ใช้ในประเพณีแต่งงาน ๒) เพื่อผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย:กรณีศึกษาประเพณีแต่งงาน ๓) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลและอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๑. สรุปผล

ผลความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ ด้านคุณภาพต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน มีผลดังนี้

พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเชี่ยวชาญด้านงานประดิษฐ์ จำนวน ๒ ท่าน มีความเชี่ยวชาญด้านภาพดิจิทัล, สื่อการเรียน-การสอน จำนวน ๑ ท่าน มีความเชี่ยวชาญศิลปะ จำนวน ๑ ท่าน และมีความเชี่ยวชาญด้านพจนานุกรมมากในพิธีงานแต่ง จำนวน ๑ ท่าน อีกทั้งมีความเชี่ยวชาญชำนาญในทักษะวิชาชีพ เป็นระยะเวลาในการทำงานมากกว่า ๕ ปี ขึ้นไป

๑. ด้านภาพประกอบพบว่า

การสื่อความหมายของภาพสอดคล้องกับเนื้อหา มีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๐ ความคมชัดของภาพในการนำเสนอ มีความพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๐ ขนาดของภาพมีความเหมาะสม,ความชัดเจนของภาพขณะเคลื่อนไหว มีความพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐ และการขยายและลดขนาดของภาพขณะเคลื่อนไหว มีความพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๐

๒. ด้านตัวอักษรพบว่า

ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม รูปแบบของตัวอักษรสวยงามอ่านง่าย และตำแหน่งการจัดวางตัวอักษร มีความพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๐

๓. ด้านเนื้อหาพบว่า

ความถูกต้องของเนื้อหา มีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕.๐๐ การเรียบเรียงขั้นตอนการนำเสนอ,ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ มีความพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๐ และความน่าสนใจของการนำเข้าสู่เนื้อหา มีความพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๐

๔. ด้านคุณภาพเทคนิคการนำเสนอพบว่า

ความเหมาะสมของเสียงดนตรีประกอบภาพที่นำเสนอ มีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๘๐ ความเหมาะสมของการใช้เทคนิคพิเศษในการนำเสนอ และความเร็วในการนำเสนอภาพและคำบรรยาย มีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๐

ผลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน จำนวน ๕๐ คน ได้แก่ ๑) นักวิชาการ ๕ คน ๒) ผู้ประกอบการ ๑๐ คน ๓) บุคคลทั่วไป ๓๕ คน มีผลดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย

พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๕๘ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๔๒ อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๔ อายุ ๒๑-๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๘ อายุ ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๘ และอายุ ๔๑-๕๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๐ การศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๗๔ สูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ ๒๒ และต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๔ ส่วนใหญ่บุคคลทั่วไป คิดเป็นร้อยละ ๔๐ นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๓๐ นักวิชาการ คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ผู้ประกอบการ คิดเป็นร้อยละ ๑๐

ตอนที่ ๒ คำถามสอบถามความพึงพอใจต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอนุรักษ์ และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๒ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมีค่าตามลำดับ ๔.๓๐, ๔.๒๒, ๔.๑๘, ๔.๑๘, ๔.๑๖, ๔.๐๘, ๔.๐๘, ๔.๐๒, ๓.๙๖, ๓.๙๖, ๓.๘๘, ๓.๘๒, ๓.๘๐, ๓.๗๐

๕.๒ อภิปรายผล

จากการดำเนินโครงการวิจัย เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน พบว่ากลุ่มเป้าหมายโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๒ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ด้านเนื้อหาน่าสนใจชัดเจนเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๐ ขั้นตอนการทำเข้าใจง่ายสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๒๒ เนื้อหาในการนำเสนอเข้าใจง่าย เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๘ สอดคล้องกับ สหัช (๒๕๕๗) ได้กล่าวว่า สื่อวีดิทัศน์เป็นการนำเอาสื่อหลายๆอย่างมาใช้รวมกันอย่างสะดวก เป็นการใช้สื่อที่เรียกว่าสื่อประสมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ และสามารถทำให้เห็นทั้งภาพและได้ยินทั้งเสียงช่วยให้เกิดการรับความรู้ ความเข้าใจ เป็นสื่อนำเสนอการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๖ ลำดับภาพได้ต่อเนื่อง และความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๘ ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๒ ความเหมาะสมของการใช้เทคนิคพิเศษในการนำเสนอ และความเร็วในการนำเสนอภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๖ สอดคล้องกับ สุภาภรณ์ (๒๕๕๔) ได้ศึกษาการผลิตสื่อวีดิทัศน์การสอนแบบสาธิตบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ขนาดของตัวอักษรและเสียงดนตรีประกอบการนำเสนอมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๘ ความชัดเจนของภาพขณะเคลื่อนไหว มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๒ รูปแบบตัวอักษรมีความสวยงามอ่านง่าย ๓.๘๐ ขนาดของภาพมีความเหมาะสม ๓.๗๐ สอดคล้องกับ สุปิน (๒๕๕๕) ได้กล่าวว่า การพัฒนาวีดิทัศน์ตามจัดประสงค์ที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาในอนาคตที่สนองต่อการศึกษาแนวใหม่ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเนื้อหาและหัวข้อได้ด้วยตนเอง หรือต้องการทบทวนความรู้ที่เคยเรียนมาแล้วแต่ยังไม่เข้าใจดีพอ อาจนำไปสู่หนทางในการเลือกที่เสรี

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

เพิ่มคำอธิบายได้ภาพสั้นๆ และเพิ่มเสียงคำบรรยายประกอบในช่วงแนะนำและขอบคุณ

บรรณานุกรม

- ติมา ปรีดีติลล. ๒๕๓๕. **กระบวนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- จิราภรณ์ โลหะศิริ. ๒๕๒๗. **“ร้อยกรองดอกไม้ไทย” ความรู้คือประทับใจ**. ๒๙ (ตุลาคม-ธันวาคม) : ๓๕
- ชนากิต เรียบเรียง. ๒๕๓๙. **ประเพณี พิธีมงคล และวันสำคัญของไทย**. กรุงเทพฯ : ปิรามิด.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ๒๕๓๑. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สามเจริญพาณิชย์.
- บุญเรือง ขจรศิลป์. ๒๕๒๘. **“การสร้างแบบวัดเจตคติ” วารสารศึกษาศาสตร์**. ๔๕ (พฤศจิกายน): ๒
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. ๒๕๓๕. **“ปัจจัยชี้บ่งถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ” วิทยานิพนธ์**
- แปลก สนธิรักษ์. ๒๕๓๙. **พิธีกรรมและลัทธิประเพณี**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พวงผกา คุโรวาท. ๒๕๓๖. **ศิลปะและวัฒนธรรมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- ภนิดา ชัยปัญญา. ๒๕๓๑. **“ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อกิจกรรมไร่นาสวนผสมภายใต้โครงการปรับ**
- โครงสร้างระบบการผลิตการเกษตรของจังหวัดเชียงใหม่ “วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาส่งเสริม**
- การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**
- ยีน ภู่วรรณ. ๒๕๔๖. **ไอซีทีเพื่อการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น .
- สุภรณ์ ศรีพหล. ๒๕๑๙. **การวัดความพึงพอใจ**. พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุรสิทธิ์ วรณไกรโรจน์. ๒๕๔๔. **ความหมายของการเรียนรู้ผ่านออนไลน์ (e-learning)**.
- เข้าถึงได้ จาก: <http://www.thai2learn.com> ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗
- กระปุกดอทคอม. ๒๕๕๖. **เตรียมพร้อม ขบวนการหมากตามประเพณีไทย**.
- เข้าถึงได้จาก: <http://www.kapook.com> ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗
- Good Carter V. ๑๙๗๓. **Dictionary of Education**. New York : Mc Graw Hill Book, co,inc.

ภาคผนวก

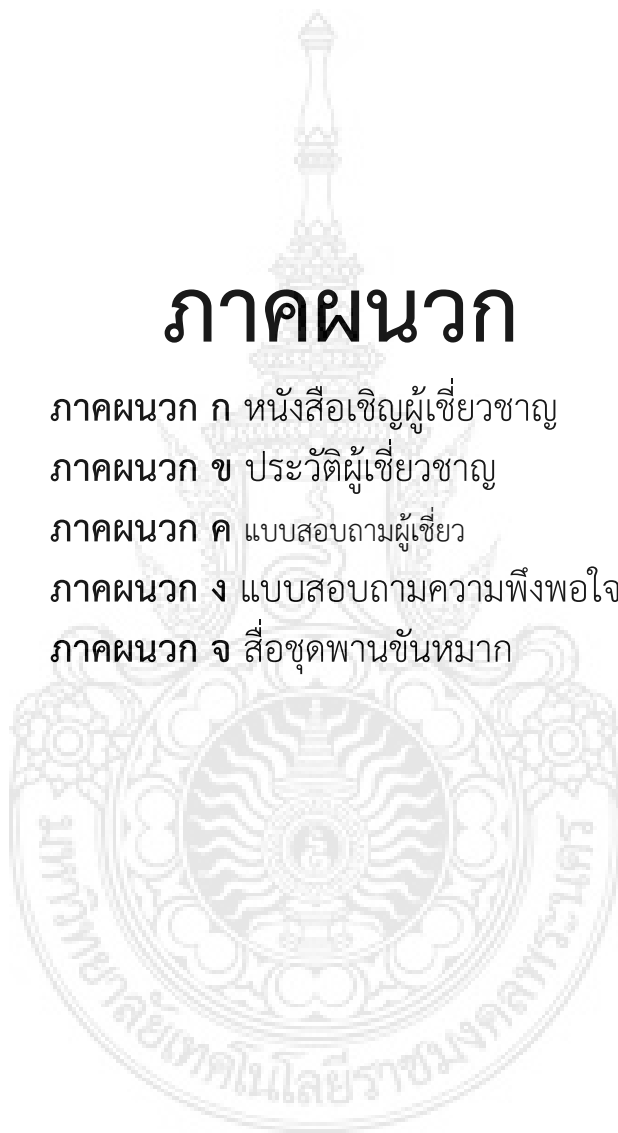
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ข ประวัติผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ค แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ง แบบสอบถามความพึงพอใจ

ภาคผนวก จ สื่อชุดพานชั้นหมาก

ภาคผนวก ก หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ข ประวัติผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติผู้เชี่ยวชาญ

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล ผู้เชี่ยวชาญ	ความเชี่ยวชาญ	วุฒิการศึกษา	อาชีพ	สถานที่ทำงาน	ประสบการณ์ การทำงาน
๑	อาจารย์วีรวรรณ จันทนะ	ภาพดิจิทัล, สื่อการเรียน- การสอน	ค.ม. เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ (วิชาเทคโนโลยี ติมิเดีย)	อาจารย์	คณะ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มทร.พระนคร	๑๗ ปี
๒	อาจารย์สุชีรา ผ่องใส	ศิลปะ	กศ.ม.	อาจารย์	คณะเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร	๙ ปี
๓	นายรัฐสิทธิ์ วั่งทะพันธ์	งานประดิษฐ์	คศ.ม.	อาจารย์	ร.ร.เทพศิรินทร์	๖ ปี
๔	นายจักพรรณ รูปงาม	งานประดิษฐ์	คศ.ม.	อาจารย์	มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ	๕ ปี
๕	นางสาวกรองกาญจน์ แดงเหล็ก	พานขันหมากใน พิธีงานแต่ง	คศ.บ	ธุรกิจส่วนตัว	พุทธมณฑลสาย ๔	๕ ปี

ภาคผนวก ค แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

คำชี้แจง

ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณา และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน ว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องบอกระดับคุณภาพของแบบประเมินตามที่ท่านเห็นสมควร โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับที่ 5	หมายถึง	ดีมาก
ระดับที่ 4	หมายถึง	ดี
ระดับที่ 3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับที่ 2	หมายถึง	พอใช้
ระดับที่ 1	หมายถึง	ปรับปรุง

โดยแบ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทยทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

คณะผู้วิจัย

เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทยทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

แบบสอบถามสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....
2. เพศ.....
3. อายุ..... ปี
4. วุฒิการศึกษา.....
5. อาชีพ.....
6. สถานที่ทำงาน.....
7. ประสบการทำงาน.....ปี
8. ความเชี่ยวชาญ.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย
ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย ทัศนศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

ประเด็นการประเมินคุณภาพ	ระดับการประเมินคุณภาพ				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. ด้านภาพประกอบ					
1.1 ขนาดของภาพมีความเหมาะสม					
1.2 ความคมชัดของภาพในการนำเสนอ					
1.3 การสื่อความหมายของภาพสอดคล้องกับเนื้อหา					
1.4 ความชัดเจนของภาพขณะเคลื่อนไหว					
1.5 การขยายและลดขนาดของภาพขณะเคลื่อนไหว					
2. ด้านตัวอักษร					
2.1 ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม					
2.2 รูปแบบของตัวอักษรสวยงามอ่านง่าย					
2.3 ตำแหน่งการจัดวางตัวอักษร					

ประเด็นการประเมินคุณภาพ	ระดับการประเมินคุณภาพ				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
3. ด้านเนื้อหา					
3.1 ความถูกต้องของเนื้อหา					
3.2 การเรียบเรียงขั้นตอนการนำเสนอ					
3.3 ความน่าสนใจของการนำเข้าสู่เนื้อหา					
3.4 ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ					
4. ด้านคุณภาพเทคนิคการนำเสนอ					
4.1 ความเหมาะสมของการใช้เทคนิคพิเศษในการนำเสนอ					
4.2 ความเหมาะสมของเสียงดนตรีประกอบภาพที่นำเสนอ					
4.3 ความเร็วในการนำเสนอภาพและคำบรรยาย					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ง แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจ

โครงการวิจัยเรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ท่านคิดว่าตรงกับท่านมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 20 ปี () 21-30 ปี () 31-40 ปี () 41-50 ปี () 51 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี () อื่นๆ ระบุ

4. อาชีพ

() นักศึกษา () นักวิชาการ () ผู้ประกอบการ () บุคคลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปดอกไม้แบบไทย กรณีศึกษา : ประเพณีงานแต่งงาน

ข้อความ/ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอ					
2. การเรียบเรียงขั้นตอนในการนำเสนอ					
3. เนื้อหาน่าสนใจชัดเจนเข้าใจง่าย					
4. ความเร็วในการนำเสนอภาพและคำบรรยาย					
5. ขนาดของภาพมีความเหมาะสม					
6. ความชัดเจนของภาพขณะเคลื่อนไหว					
7. ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสม					
8. รูปแบบของตัวอักษรมีความสวยงามอ่านง่าย					
9. ความเหมาะสมของเสียงดนตรีประกอบภาพที่นำเสนอ					
10. ความเหมาะสมของการใช้เทคนิคพิเศษในการนำเสนอ					

ข้อความ/ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
11. ลำดับภาพได้ต่อเนื่อง					
12. ขั้นตอนการทำความเข้าใจง่ายสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง					
13. เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ					
14. เป็นสื่อแนะนำเสนอการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

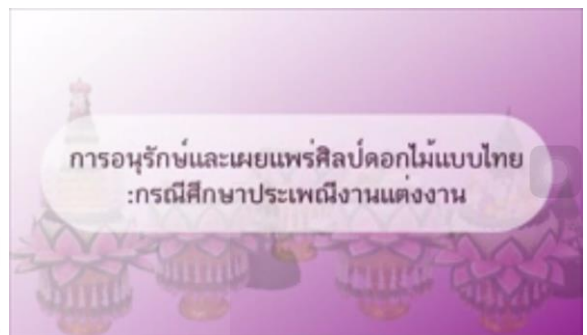
.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก จ สื่อชุดพานชั้นหมาก

โดย

1. นางปิยะธิดา	สิทธะวัฒน์กุล
2. นางสาวสุกัญญา	จันทกุล
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณิ	โอวจริยาพิทักษ์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มาศิ	แก้ววงษ์ศิริ
5. นายอารยะ	ไทยเที่ยง
6. นายอนุสรณ์	ใจทน

สาขาวิชาการบริหารธุรกิจศึกษาศาสตร์
คณะเทคโนโลยีศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ประเพณีการยกขันหมากสู่อันเป็นพิธีมงคล จัดขึ้นเพื่อการคารวะผู้ปกครองฝ่ายเจ้าสาว บอกล่าว ขออนุญาตที่เจ้าสาวจะสู่ขอเจ้าสาวไปเป็นภรรยา ประเพณี ที่มาของพานขันหมากนั้นมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยที่สมเด็จพระร่วงเจ้าได้ทรงบัญญัติว่า ถ้าชาวไทยทำการรับแขก เป็นสนามใหญ่มีการอวาทหรืออวาทหรืออวาทแล้ว ไห่หรือรองดอกไม้เป็นรูปพานขันหมาก และไ้เรียกว่า "พานขันหมาก" ประกอบด้วยพานขันหมาก พานเชิญ ขันหมาก พานสินสอดทองหมั้น พานแหวน พานขนมผลไม้

เป็นสนามใหญ่มีการอวาทหรืออวาทหรืออวาทแล้ว ไห่หรือรองดอกไม้เป็นรูปพานขันหมาก และไ้เรียกว่า "พานขันหมาก" ประกอบด้วยพานขันหมาก พานเชิญ ขันหมาก พานสินสอดทองหมั้น พานแหวน พานขนมผลไม้ และพานตกลอยต่น้อย จำนวนของพานขันหมากที่ไ้ สำหรับงานแต่งงาน ในปัจจุบันจะแปรผันตามรูปแบบการจัดชบวน ลักษณะเด่นของพานขันหมากจะอยู่ที่ความละเอียด ประณีต มีการวางลวดลายที่วิจิตรงดงาม มีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ มีการประดับประดาอย่างวิจิตรสวยงามละเอียด การจัดขันหมากจะไ้พานักพลเป็นจำนวนคู่อย่างคู่ 4 หรือ คู่ 8 นำมาจัดเรียงให้สวยงาม สาเหตุที่ต้องมีการไ้พานักพลไปใ้พานขันหมากเพราะในสมัยก่อนนิยมหมั้นหมาก จึงมีการไ้พานักพลเป็นเครื่องต้อนรับเพื่อแสดงไมตรี เวลาแขกมาเยือนก็ยกเยียนพานักพล ซึ่งหมายถึง

และจะมีของอวยงอื่น แต่ต้องมีพานพลไปค่านับเพื่อแสดงไมตรีจิตด้วย ดอกไม้ที่ขาดไม่ได้ในพานขันหมากได้แก่ ดอกกรัก หมายถึง ให้ความรักที่เหนียวแน่นดอกบานไม่รู้โรย หมายถึง ความเจริญรุ่งเรืองสำหรับคู่บ่าวสาว ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ ก็ต้องเป็นพาน คือ หมากพลู ใบเงิน ใบทอง ใบนาค ข้าวเปลือก งา ถั่วเขียว ถังทอง ถุงเงิน ถุงทอง ซึ่งล้วนแล้วแต่มีความหมาย อย่างข้าวเปลือกให้เป็นพันธุ์ข้าวสำหรับเป็นทุนเริ่มชีวิตครอบครัว เพราะแต่เดิมชาวไทยทำกสิกรรมปลูกข้าวเป็นหลัก หมั้นสาวที่แต่งงานใหม่เมื่อต้อง มีเหตุให้มีแขกไปจากพ่อแม่ จึงต้องมีกรักปลูกข้าว ปลูกผัก ปลูกผลไม้ ที่เป็นอาหารอันจำเป็นต่อการยังชีพในอนาคต ส่วนขนมมงคลต่าง ๆ อาทิ ทองหยิบ ทองหยอด ผ้อยทอง ทองเอก หมายถึง การหยิบเงินหยิบทองไ้ร่ำรวยในชีวิตคู่ ส่วนขนมจามจุจก เป็นการเสริมให้มีศรัทธาแห่งในหน้าที่การงาน ชนมชื่น หมายถึง ความสามัคคี มั่นคง เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคู่บ่าวสาว ชนมแสนจันทร์ ใ้มีความหลงรักซึ่งกันและกันไม่เสื่อมคลาย ชนมกง หมายถึง ความรักที่ไม่มีวันสิ้นสุด และขนมลูกขี้ หมายถึง การมีลูกมีหลานสำหรับพานตกลอย ค่น้อย จะเป็นการไ้บ่าวสาวนำกล้วยข่อยคั้งกล่าวไปปลุกกรรมกัน ปลูกไ้เจริญงอกงาม ก็จะบ่งบอกถึงความรักที่สมบูรณ์ มีลูกเต็มบ้าน หลานเต็มเมือง

วัสดุ-อุปกรณ์

1. พานขนาด 7-8 นิ้ว
2. ผ้าปอปิ่น
3. กาว TOA
4. ปืนกาวพร้อมไส้กาว
5. เกสรดอกบัว

วัสดุ-อุปกรณ์

6. เช็มและด้าย
7. ด้ายร้อยมาลัย
8. ที่เย็บกระดาษพร้อมไส้เย็บ
9. ริบบิ้นผ้าทวน
10. ดอกรักพลาสติก

วัสดุ-อุปกรณ์

11. ดอกพุดบัน
12. ดอกโมเดิร์นบัน
13. ชั้วชบาพลาสติก
14. ดอกบัวจากผ้า
15. กรรไกร

ส่วนประกอบของชุดพานขันหมาก

พานขันหมาก

พานรูปเทียนแพ

พานลีนสอด

พานเชิญขันหมาก

พานแหวน

คอผ้า

เย็บแบบ

ดอกข่า

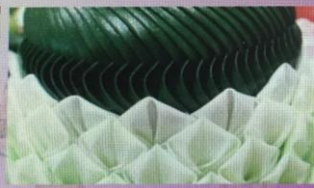
ตาข่าย

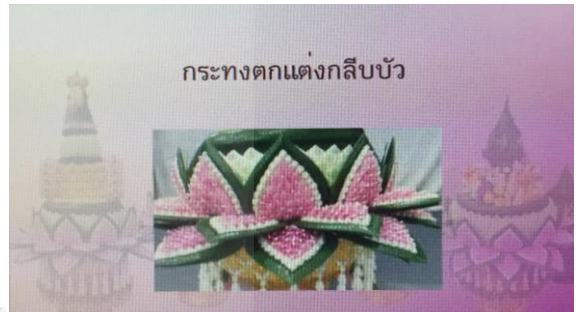
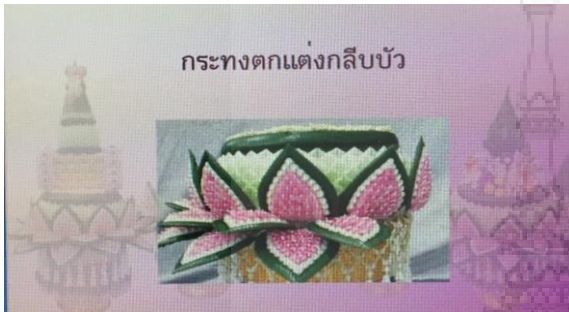
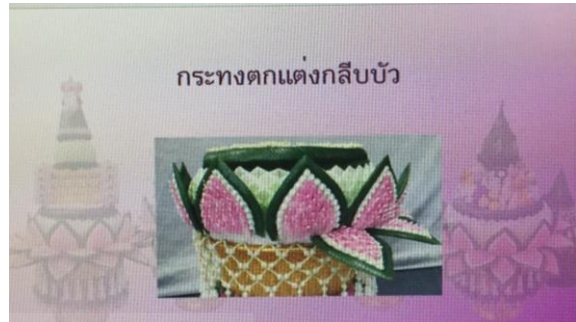

อุบะ

กระทง

ส่วนประกอบของพานสินสอด

ส่วนประกอบของพานสินสอด

กรวยครอบพานขันหมากและพานสินสอด

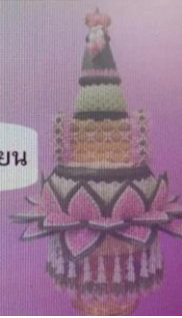
กรวยครอบพานขันหมากและพานสินสอด

พานรูปเทียนแพ

มีไว้สำหรับบูชาพระรัตนตรัย และกราบไว้พ่อแม่ เป็นการคารวะขอพรอพร จากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ รวมถึงการขอพรจากผู้ใหญ่ ทั้งฝ่ายชาย-หญิง

ส่วนประกอบของพานรูปเทียนแพ

กระทงดอกไม้

ตาข่ายและมาลัยแบน

พานแหวน

ใช้สำหรับใส่แหวนหมั้นของ ชายหญิง ในกรณีที่มีการหมั้น-การ แต่งงานเกิดขึ้น

ส่วนประกอบของพานแหวน

ส่วนประกอบของพานแหวน

พานเชิญขันหมาก

เมื่อขบวนขันหมากมาถึงบ้านฝ่ายหญิง และผ่านประตูเงินประตูทองฝ่ายหญิงก็จะลงมาเชิญขันหมากขึ้นเรือน เป็นธรรมเนียมมารยาทที่เชื่อเชิญญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายขึ้นเรือน

เครื่องมงคลในพานเชิญขันหมาก

การจัดวาง

ขอขอบคุณ

คณบดีคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชญาภัทร กิจอารีโย
คณะกรรมการบริหาร
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ขอขอบคุณ

สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์
สนับสนุนการผลิตสื่อ
ในรายวิชา การประยุกต์งานดอกไม้
โดยนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 (ปบค. 55)
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวัดพิทยาลงกรณ์ เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร 10300
โทร. 02-665-3777 ต่อ 5653
โทรสาร. 02-665-3800
เว็บไซต์ : www.hec.rmutp.ac.th